

รายงานการวิจัย

ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย
NEED ASSESSMENT ON EDUCATION SCIENCE CURRICULUM IN
SOCIAL STUDIES PROGRAM OF MAHAPAJAPATI
BUDDHIST COLLEGE

เบญญาภา เพิ่มบุญ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย
ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

เบญญาภา เพิ่มบุญ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยการประเมินความต้องการจากแบบสอบถาม และ การใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครู

ผลการศึกษารูปได้ว่า ระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มปอ. ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความต้องการในการเรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนา นักศึกษา ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล AI และ นวัตกรรม เป็นต้น โดยระดับความต้องการหลักสูตรทั้งนักเรียนชั้นมัธยม อาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน รวมถึงบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความต้องการที่อยู่ในระดับมากและ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด และด้านความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต มีความแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน เช่น สำหรับนักเรียน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม คือ พระสงฆ์ สามเณร ข้าราชการ ข้าราชการหญิง มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 32.943 และค่า Sig. = .000 ซึ่งค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 8 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 1.742 และค่า Sig. = .098 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตร นอกจากนี้แล้ว ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของแปดปัจจัยของหลักสูตร พบว่าแบบจำลองอยู่ในระดับที่ดี ถือเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมคือเมื่อ $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA และ SRMR ต่ำกว่า 0.08 และ CFI และ TLI ≥ 0.90 แต่ถึงอย่างไรก็ตามควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน โรงเรียนต้นสังกัด และตลาดแรงงาน เป็นลำดับต่อไป

คำสำคัญ: สังคมศึกษา การประเมินความต้องการ วิทยาลัยพุทธศาสนา การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ABSTRACT

The research on “Need assessment on education science curriculum in social studies program of Mahapajapati Buddhist college (MBC)” used a mixed method design. The objectives were 1) to study the needs of the Bachelor of education curriculum in Social Studies Teaching at MBC, and 2) to compare the differences between personal factors and the needs of the curriculum. The assessment was conducted by interviewing those involved with the curriculum, including administrators, lecturers, and teachers. The results of the study can be summarized as follows: The level of demand for curriculum many areas such as curriculum and course contents, teaching and learning management, instructors, learning support, facilities, student Development, and digital technology, AI, and Innovation, learning needs. The level of curriculum demand for both secondary school students, lecturers, and school teachers including graduates who are studying and those who have graduated, there is a high level of demand. And digital technology, innovation and AI are in the highest level. And the difference between personal factors and the demand for the program, there are differences and no differences. For example, for students, the results of the One-way ANOVA showed that respondents with different genders/status in the 4 groups, namely monks, novices, male laypeople, female laypeople, have different needs for the program. It is statistically significant at the 0.05 level (F-test value = 32.943 and Sig. = .000, which is less than 0.05). And when considering the mean of each group, it is seen that it is at a close level. It can be concluded that different genders/status affect the demand for the program. And the results of the One-way ANOVA analysis showed that respondents with different ages in the 8 groups do not differ in their needs for program. It was statistically significant at the 0.05 level (F-test = 1.742 and Sig. = .098, which is greater than 0.05). When considering the mean of each group, it was found that they were at a similar level. It can be concluded that different ages have no effect on the requirements of curriculum. In addition, the results of the confirmatory factor analysis (CFA) found that the model was at a good level and considered an appropriate model, that is, when $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA and SRMR were less than 0.08, and CFI and TLI ≥ 0.90 . However, the research results should be used to improve/develop the curriculum to be in line with the needs of learners, teachers, host schools, and the labor market.

Keywords: Social studies, need assessment, Buddhist college, confirmatory factor analysis (CFA), One-way ANOVA

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (need assessment on education science curriculum in social studies program of Mahapajapati Buddhist college)” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566 สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาและคำแนะนำอย่างดียิ่งของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และการประสานงานอย่างดียิ่งของผู้ประสานงานจากสถาบันวิจัยญาณสังวร ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

เริ่มต้นจากกราบขอบพระคุณ พระวิมลวชิรเมธี, ดร. รองอธิการบดีด้านวิจัยและบริการวิชาการ รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร ผู้ให้การสนับสนุนการทำวิจัย, ดร. สุวรรณม่วงนวล ผู้เชี่ยวชาญอ่านและตรวจรายงานการวิจัย และ ดร.พนมมาศ บำรุงศิลป์ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ขอขอบคุณ พระอุดมธีรคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา ผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธจินดา ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัยนครราชสีมา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คุณครู และนักเรียน ทุกรูป ทุกท่าน ที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ขอขอบนักศึกษา และบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา ที่ให้ความร่วมตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลจนการทำวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณนักวิชาการทุกท่านที่มีรายชื่อในรายงานวิจัยชิ้นนี้ล้วนมีส่วนก่อให้เกิดปัญหาและแนวคิดต่าง ๆ ในผลงานนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สถาบันการศึกษา และผู้ที่สนใจในการนำไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

นางสาวเบญญาภา เพิ่มบุญ
หัวหน้าโครงการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของหลักสูตร	5
2.2 องค์ประกอบของหลักสูตร	8
2.3 การพัฒนาหลักสูตร	10
2.4 ความต้องการและความต้องการทางการศึกษา	11
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	16
2.6 ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา	18
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา)	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ใน การศึกษา	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ใน การศึกษา	46

สารบัญ

	หน้า
4.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	54
4.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	58
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษา)	
5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	62
5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	64
5.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	70
5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา	72
บทที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับอาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน)	
6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	73
6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	74
6.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	80
บทที่ 7 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย	96
ประวัตินักวิจัย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
ตารางที่ 3.2	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	44
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	47
ตารางที่ 4.3	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	55
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	55
ตารางที่ 4.5	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	56
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	56
ตารางที่ 4.7	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเกรดเฉลี่ยกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	57
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเกรดเฉลี่ยกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	57
ตารางที่ 4.9	ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง CFA ของสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา	59
ตารางที่ 5.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	62
ตารางที่ 5.2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	64

ตารางที่ 5.3	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม ศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	70
ตารางที่ 5.4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	70
ตารางที่ 5.5	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหา ปชาบดีเถรีวิทยาลัย	71
ตารางที่ 5.6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหา ปชาบดีเถรีวิทยาลัย	71
ตารางที่ 6.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ ใช้ในการศึกษา	73
ตารางที่ 6.2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดี เถรีวิทยาลัย	75
ตารางที่ 6.3	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม ศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	80
ตารางที่ 6.4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย	81
ตารางที่ 6.5	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหา ปชาบดีเถรีวิทยาลัย	81
ตารางที่ 6.6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหา ปชาบดีเถรีวิทยาลัย	82

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	37
ภาพที่ 4.1	การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยันของแปดองค์ประกอบ	60
ภาพที่ 4.2	การวิเคราะห์ลำดับที่สองขององค์ประกอบทั้งแปดปัจจัย	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสอนสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโลก และสังคมรอบตัว มีความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม คติวิเคราะห์แก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังเป็นการปลูกฝังทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และส่งเสริมให้สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งการสอนสังคมช่วยให้สามารถสร้างการเป็นพลเมืองที่ดี เกิดการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ เคารพกฎกติกาของสังคม และสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ปัญหาสังคมได้อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระดับโลก ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับโลกกายภาพ และสามารถใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์ เช่น การอ่านแผนที่เพื่อช่วยในการเดินทางและการทำความเข้าใจโลก ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง การจัดการทรัพยากร และการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

ในยุคดิจิทัล การยกระดับคุณภาพผู้เรียนขึ้นอยู่กับบทบาทของครูเป็นสำคัญ เพราะครูเป็นทั้งผู้สนับสนุน ผู้ส่งเสริม และผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน บทบาทของครูในปัจจุบันจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้จากตำรา แต่จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โดยเฉพาะการปรับทัศนคติและวิสัยทัศน์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สำหรับครูสังคมศึกษา การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ถือเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งการสร้างสื่อและการจัดวิธีการสอนที่ทันสมัย เพื่อให้การเรียนการสอนมีความร่วมสมัยและเกิดประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งครูสังคมศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนทิศทางการพัฒนาเยาวชนของประเทศ พร้อมทั้งเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับบริบทและความต้องการของสังคมไทยอย่างแท้จริง ซึ่งปัจจุบันนี้การผลิตครูสอนสังคมจำเป็นต้องมีการยกระดับให้ก้าวทันยุคดิจิทัล และมีทักษะที่จำเป็นในยุคนี้ (พระมหาโกศล มาตี, 2567) ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ จึงมีความต้องการที่จะผลิตครูสอนสังคมที่ทันสมัย มีคุณธรรม และตอบสนองต่อความต้องการในยุคดิจิทัล

มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่ คุณธรรม เน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อพัฒนาสังคม ได้ดำเนินการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำระบบประกันคุณภาพ รวมทั้งการนำแนวคิดในการในการทำระบบ ประกันคุณภาพ มาเป็นแนวทางในการนำระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยกำหนด มาตรฐานตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการพัฒนามหาวิทยาลัยในอนาคต และ

เชื่อมโยงกับมาตรฐานตัวชี้วัด การประเมินคุณภาพภายในของคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และมาตรฐานตัวชี้วัดคุณภาพภายนอก (สมศ.) และในปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้กำหนดให้เป็นปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษา “บัณฑิตมีคุณภาพ พัฒนาชาติยั่งยืน” โดยมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา รวมทั้งเป็นการจัดทำมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายเดียวกัน ในการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาจะพัฒนาไปตามนโยบายด้านต่าง ๆ ได้นั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการและพึงพอใจของผู้ศึกษา

นโยบายด้านการบริหารอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยให้มีความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องของหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมวด 1 บท เฉพาะกาล หมวดที่ระบุเรื่องหลักสูตรการศึกษา คือหมวดที่ 4 ในมาตรา 28 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา หลักสูตรของการศึกษา และสาระสำคัญของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะหลักสูตรอุดมศึกษาที่มุ่งหมายพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการพัฒนาสังคม จนทำให้ผู้สำเร็จระดับอุดมศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพขั้นสูงในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น คณะวิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา เพื่อสอดคล้องกับแนวนโยบายของทางมหาวิทยาลัย ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษา และเพื่อเป็นการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสาขาวิชาและระดับคณะ ให้สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพมีมาตรฐาน และเป็นไปตามกรอบของ TQF ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์ และถือเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของการ จัดการเรียนการสอน หลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนให้เป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง จากสาเหตุดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะวิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย” เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และนโยบาย การพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคำถามวิจัยดังนี้

1.2.1 ความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางในการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย

1.3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาได้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตการวิจัย

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดนครราชสีมา โดยไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่นอนได้ คณะวิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาด ตัวอย่างจากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรใช้สูตรของ W.G. Cochran กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ตลอดจนบัณฑิตปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

(2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 10 รูป/คน ซึ่งมาจาก ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้อง ครูที่สอนในโรงเรียน

1.4.2 ระยะเวลาดำเนินการศึกษา

ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566-2568

1.4.3 สถานที่เก็บข้อมูลในการศึกษา

1) โรงเรียนที่เป็นสถานที่ศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา
2) สถานที่ตั้งของหลักสูตรศึกษาศาสตร ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา และมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย

3) สถานที่ทำงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและโรงเรียน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัยที่สำคัญดังนี้

ความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต หมายถึง ช่องว่างระหว่างทางการศึกษาที่เป็นอยู่หรือระดับการศึกษาที่ควรจะเป็นหรือความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงชุมชนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการที่ตั้งเป้าหมายไว้ เช่น ด้านหลักสูตร และเนื้อหาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนาการศึกษา และ ด้านเทคโนโลยี AI และนวัตกรรม

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในเขตจังหวัดนครราชสีมา
นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2568

บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ทำสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ปีการศึกษา 2567 เป็นต้น

ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูผู้สอนในโรงเรียน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยดังนี้

1.6.1 ได้ทราบความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

1.6.2 ได้ทราบแนวทางในการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

1.6.3 ได้ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปพัฒนา และปรับปรุงการบริหารและจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของหลักสูตร
- 2.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 2.3 การพัฒนาหลักสูตร
- 2.4 ความต้องการและความต้องการทางการศึกษา
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.6 ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ความหมายของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตรได้มีผู้ให้คำนิยามไว้แตกต่างกันมากมายความหมาย และขอบเขตของหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอและสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาการศึกษาในแต่ละสมัย นักวิชาการทางการศึกษาไทยหลายท่าน อาทิ อารัง บัวศรี (2530, หน้า 64) ให้ทัศนะว่า “ตามแนวความคิดใหม่ หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการฝึกฝนอบรมด้านต่าง ๆ อย่างดีที่สุดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนอย่างมีความสุขสามารถประกอบอาชีพได้ตามความปรารถนา”

สิริพร บุญญานันต์ (2529, หน้า 5-17) ให้ความหมายว่า “หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักสูตรเป็นทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนดรายการสอนและส่วนที่เป็นกระบวนการทั้งปวง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามข้อกำหนดนั้น”

จากการให้ความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 7-11) จึงได้จัดกลุ่มความหมายของหลักสูตรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง (Intended) กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actualized) และกลุ่มที่มองหลักสูตรครอบคลุมทั้งสองกลุ่มข้างต้น

กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง ได้แก่ กลุ่มที่ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือวิชาและเนื้อหาวิชา เป็นโปรแกรมการศึกษา เป็นเอกสาร และเป็นหลักสูตรแม่บท ส่วนกลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ กลุ่มที่ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือประสบการณ์ กลุ่มที่สามมองว่าหลักสูตรนั้นเป็นทั้งวิชา เนื้อหา และเป็นทั้งประสบการณ์ นอกจากนั้น สัจด์ อุทรานันท์ (2527, หน้า 6) ยังได้จัดหมวดหมู่คำนิยามของหลักสูตรไว้ เป็น 8 แนวทาง คือ

1. หลักสูตรหรือรายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน เช่น หลักสูตรคือรายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องทำและจะต้องประสบโดยการพัฒนาความสามารถเพื่อจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและเหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

2. หลักสูตรหรือมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เช่น หลักสูตรประกอบไปด้วยประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กได้รับภายใต้การแนะนำของครู

3. หลักสูตรคือกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรคือกิจกรรมการเรียนการสอน ชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่นักเรียนโดยโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน

4. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ เช่น หลักสูตรคือ การตัดสินใจก่อนที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดลำดับของเนื้อหาวิชาการเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้สอน การเลือกวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งกฎเกณฑ์ในการจัดกลุ่มเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างได้ผลมากที่สุด

5. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น หลักสูตรคือวิธีการเตรียมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเรา หรือหลักสูตรประกอบด้วยสื่อกลางของการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนให้ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ผลผลิตทางการเรียนที่พึงปรารถนา

6. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน เช่น หลักสูตรคือข้อผูกพันของผู้เรียน กับสิ่งแวดล้อมในแง่ต่าง ๆ ซึ่งถูกเตรียมการไว้ภายใต้ทิศทาง ของ โรงเรียน “ข้อผูกพัน” จะหมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนได้พบเห็นหรือสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำหรือต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนได้แก่ข้อผูกพันที่ผู้เรียนมีไว้กับครูเพื่อนร่วมชั้นหรือบุคคลอื่น ๆ ข้อ ผูกพันที่มีกับองค์ประกอบ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ข้อผูกพันที่มีต่อเนื้อหาวิชา ความคิด และสัญลักษณ์ต่าง ๆ

7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการ เรียน เช่น หลักสูตรคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและเนื้อหาสาระในส่วนที่เป็น งานทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทักษะและค่านิยมเพื่อที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้

8. หลักสูตรในความหมายอื่น ๆ จากการให้คำนิยาม ความหมายตลอดจนการจัดกลุ่ม ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ดังกล่าว คณะผู้วิจัยสรุปว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแผนการทางการศึกษาสำหรับผู้เรียน ที่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระของความรู้ ประสบการณ์และ กิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมาย

ปัจจุบัน เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ในระดับหลักสูตร ได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับความจำเป็นในการยกระดับและสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความหลากหลาย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันที่สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน สนับสนุนการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาและแรงงาน คຸ້ມຄອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສ້າງ ອາກາສ ໃນການແລກປ່ຽນດ້ານວິຊາການແລະຄວາມຮ່ວມມືຢາກໃນກຸ່ມຊາດ

AUNQA (2020) ยึดหลักการสำคัญคือ การผลักดันการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ควบคู่กับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านวงจรคุณภาพ Plan-Do-Check-Act (PDCA) โดยไม่กำหนดวิธีการหรือเครื่องมือเฉพาะให้หลักสูตร แต่เน้นกำหนดประเด็นหลักที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้ในปี 2563 ได้มีการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องจนเป็น AUN-QA Version 4.0 (2020) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ 8 ด้าน ได้แก่

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)
2. โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร (Programme Structure and Content)
3. กลยุทธ์การเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach)
4. การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)
5. คุณภาพของอาจารย์ (Academic Staff)
6. คุณภาพของบริการสนับสนุนนักศึกษา (Student Support Services)
7. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities and Infrastructure)
8. ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcomes)

ในขณะเดียวกัน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของไทย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

1. การกำกับมาตรฐาน
2. คุณภาพบัณฑิต
3. คุณภาพนักศึกษา
4. คุณภาพอาจารย์
5. หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

จากแนวคิดดังกล่าว หลักสูตรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย สะท้อนปรัชญาการศึกษาและมุมมองของนักการศึกษาที่หลากหลาย เช่น หลักสูตรคือประสบการณ์ทางการศึกษาที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและประกอบอาชีพได้ หลักสูตรคือมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับ ทั้งในรูปของข้อกำหนดรายการสอนและกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้คือ 1) หลักสูตรในฐานะสิ่งที่คาดหวัง (Intended) เช่น วิชา เนื้อหา เอกสาร 2) หลักสูตรในฐานะสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actualized) เช่น ประสบการณ์ 3) หลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งสองมุมมอง โดยหลักสูตรสามารถจัดหมวดหมู่ได้ 8 แนวทาง คือ 1) รายวิชา/เนื้อหาสาระ 2) มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้ 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) สิ่งที่สังคมคาดหวัง 5) สื่อกลางหรือวิถีทางสู่จุดหมาย 6) ข้อผูกพันระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อม 7) กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อม 8) ความหมายอื่น ๆ ที่รวมถึงโครงการหรือแผนการศึกษาอย่างเป็นระบบ กล่าวสรุปโดย หลักสูตรหมายถึง โครงการหรือแผนทางการศึกษาที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรม ซึ่งถูกจัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้

2.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการสร้างหลักสูตรต้องคำนึงถึงองค์ประกอบเป็นสำคัญ เพราะจะทำให้เห็นโครงสร้าง ของหลักสูตรได้ชัดเจน และเป็นเครื่องชี้แนวทางของหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการ เรียน การสอน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้ อีร่า บัศวรี (2542, หน้า 8) กล่าวไว้ว่า แบบหรือแปลนบ้านหรือพิมพ์เขียวของบ้าน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ฐานราก เสา พื้น ฝา เพดาน หลังคา ฯลฯ สำหรับหลักสูตรก็เช่นเดียวกัน จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ครบครัน หากไม่แล้วผู้ใช้หลักสูตรจะไม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างได้ผล องค์ประกอบที่สำคัญของ หลักสูตรมีดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายและนโยบายการศึกษา (Education goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐ ต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผัง ที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะ และความสามารถที่ ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการ ปรับปรุง การเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง อุปกรณ์ สื่อทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียน การสอน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรตามแนวของ อีร่า บัศวรี คือ เป้าหมายและ นโยบายการศึกษา (Education goals and Policies) จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา (Types and Structures) เนื้อหา (Content) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) การประเมินผล (Evaluation) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media)

สงัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 189) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งควรมีทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการในชุมชน
6. การประเมินผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2540, หน้า 14) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่ามี องค์ประกอบอย่างน้อย 6 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. วิธีการสอนและการดำเนินการ
4. วัสดุอุปกรณ์การสอน
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541, หน้า 10-12) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย เป็นการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆว่าจะจัดการศึกษาเพื่ออะไร และผู้ที่เรียนจบหลักสูตรแล้วจะมีลักษณะเช่นใด
2. เนื้อหาสาระของหลักสูตร เป็นการกำหนดหัวข้อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร เพื่อจัดให้ ผู้เรียนได้เรียน การกำหนดเนื้อหานี้จะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระของหลักสูตร ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย กิจกรรมหลายอย่าง ได้แก่ การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อมและการดำเนินการสอน
4. การประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้น มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร ยัง ใช้ได้ดีในปัจจุบันหรือไม่ ทั้งนี้หากพบข้อบกพร่องของหลักสูตรจะต้องมีการปรับปรุงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 20) ที่กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน และการประเมินผล จากแนวคิดของนักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป จะประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย รายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลของหลักสูตร ซึ่งโดยแต่ละองค์ประกอบของ หลักสูตรจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ สอดคล้องซึ่งกันและกัน ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปไม่ได้ ถ้ามีหลักสูตรใดที่มี องค์ประกอบไม่ครบตามที่นักวิชาการกล่าวแล้ว หลักสูตรนั้นก็ถือว่า เป็นหลักสูตรที่ไม่มีคุณภาพ ขาดความน่าเชื่อถือ

จะเห็นว่า นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตรโดยทั่วไปมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Objectives) หมายถึงคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ คาดหวังไว้โดยความมุ่งหมายนี้จะต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับปรัชญา หรือปณิธานที่วางไว้
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ (Content) หมายถึงเนื้อหาสาระที่ผ่านการจัดลำดับการเรียนรู้ก่อนหลังแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Pattern of Learning and teaching) หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้
4. การประเมินผลผลิต (Program of Evaluation of the Outcome) หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

2.3 การพัฒนาหลักสูตร

เนื่องจากการศึกษาและสังคมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เพราะการศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีหรือเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติการศึกษาจึงจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน รู้จักตนเองว่าควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมอย่างไร การศึกษามุ่งให้คนมี วิจารณ์ญาณในการคิด มุ่งให้คนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้นอกจากนั้นการศึกษายังมุ่งให้คนมีอาชีพเลี้ยงตัวอยู่ในสังคมได้ด้วย ดังนั้น เมื่อสังคมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา การศึกษาก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไปด้วยซึ่งในการพัฒนาการศึกษานั้นสิ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาคือ หลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรก็เพื่อจะให้ได้หลักสูตรที่ดี เหมาะสมกับสังคมในยุคนั้น ๆ หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะความชำนาญ ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณา กำหนดจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรนี้จะเป็นรากฐานในการกำหนดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรนั้น ๆ ข้อมูลที่ควรศึกษา ได้แก่

1. ข้อมูลทางปรัชญาการศึกษา
2. ข้อมูลทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้
3. ข้อมูลจากนักวิชาการแต่ละสาขา
4. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
5. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีสำหรับหลักของการพัฒนาหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 73) ได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่าง ๆ
2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้
5. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้าน ความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ
6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับจากจุดประสงค์ สาระความรู้ และ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล
7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ
8. พัฒนาอย่างมีระบบ
9. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา
11. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ
12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

ในด้านแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางการศึกษาได้กำหนดไว้เป็นขั้นตอน ต่าง ๆ พอจะสรุปได้ว่า ควรประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อพิจารณาขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วจะเห็นว่า สามารถแยกกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรได้ 3 กลุ่ม คือ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร สำหรับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นั้น ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 โดยมีกระบวนการประเมินการจัดการเรียนการสอนจากผู้ใช้หลักสูตร ในส่วนของผู้สอน และผู้เรียน แต่ยังไม่ได้ดำเนินการในรูปแบบของกระบวนการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรให้มีผลการศึกษาในเชิงประจักษ์และข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.4 ความต้องการและความต้องการทางการศึกษา (Educational Needs)

ในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

2.4.1 ความหมายของความต้องการ

นงนุช โกสิยรัตน์ (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ความต้องการ ความพึงพอใจ และความ อยากรู้ ของมนุษย์ เป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในทางธุรกิจ เพราะเมื่อเราทราบความต้องการเหล่านั้นแล้ว เราก็สามารถออกแบบแล้วสร้างสินค้าหรือบริการชนิดใหม่ ๆ ขึ้นมา เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการ และความ อยากรู้ของผู้บริโภค โดยการเร้าอารมณ์ให้ผู้บริโภคนั้น เกิดความชอบ อยากรู้ หรือความ พึงพอใจ และชี้ให้เห็นถึงความแปลกใหม่ พิสูจน์ให้เห็นว่าสินค้าและบริการเหล่านั้นจะช่วยบำบัด ความ ต้องการ ของเขาได้

ธิตี พึ่งเพียร (2554, หน้า 33) ความต้องการ หมายถึง ปัจจัยที่เป็นแรงขับหรือแรงจูงใจ ของบุคคล ที่ทำให้เกิดความอยากหรือความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลนั้นขาดหายไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ได้อีกว่า ความต้องการ คือ สภาพที่แตกต่างระหว่างสิ่งที่นึกคิดมุ่งหวังอยากจะมี กับสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่

พรพิมล คงฉิม (2554, หน้า 17) กล่าวความต้องการว่า เมื่อใดที่บุคคลนั้นมีความต้องการเกิดขึ้นก็อันเนื่องมาจากร่างกายของบุคคลนั้นอยู่ในสภาวะของการแสวงหาบางสิ่งบางอย่างที่กำลังขาดหายไป จนทำให้เกิดแรงกระตุ้นภายในร่างกาย ทำให้บุคคลนั้นเกิดพฤติกรรมบางอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา เพื่อต้องการที่จะตอบสนองสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุล ให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติ ยกตัวอย่าง เช่น เมื่อร่างกายของเราอยู่ในสภาวะของการขาดน้ำอย่างรุนแรง ก็จะเกิดแรงกระตุ้นที่ทำให้ร่างกาย เกิดความกระหายน้ำขึ้นมา

เดชวุฒิ พสุธาตระกูล (2557 : 9) ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์อยากจะได้ อยากจะกระทำและอยากจะมี เพื่อต้องการที่จะตอบสนองความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ทั้งทางด้าน ร่างกาย และทางด้านจิตใจ ซึ่งสิ่งที่ต้องการนั้นมักจะมีระดับความต้องการที่แตกต่างกันไป และอีกทั้ง ยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาไม่มีสิ่งไหนที่แน่นอน

สมคิด สนวนศรี และปราจิต ทิพย์โอสถ (2556, หน้า 9) ความต้องการ หมายถึงการที่ มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้สำเร็จความต้องการตามความประสงค์นั้นแล้ว มนุษย์ ก็จะรู้สึกมีความสุข และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ซึ่งความต้องการนั้นเป็นเครื่องกระตุ้นให้ มนุษย์แสดงพฤติกรรมความอยาก หรือความต้องการต่าง ๆ ออกมาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการ ของตัวเองให้ จางลง

สรัญญา สุขเพิ่ม (2556, หน้า 9) ความต้องการ นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และ จะเกิดขึ้นโดยมนุษย์เองที่มีความอยากไม่สิ้นสุด จนเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะให้ได้ในสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการ และอีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจที่ดีในการตอบสนองต่อสิ่งที่ ต้องการอีกด้วย

จรีพร ศรีทอง (2557, หน้า 3) ความต้องการ เป็นสภาวะของคนที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่นึกคิด กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หากเกิดความแตกต่างกันขึ้น ก็มักจะเกิดความ ต้องการขึ้น มนุษย์จะเกิดการดิ้นรนเพื่อตอบสนองสิ่งที่ขาดหายไป เพื่อที่จะทำให้ตัวเองเกิดความ สมดุลระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยแท้จริงแล้วความต้องการของมนุษย์นั้น มีทั้ง ความ ต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง ความอยากหรือความรู้สึกนึกคิด ที่มนุษย์ทุกคนล้วนมีอยู่ในตัวของตัวเอง ซึ่งต้องการที่จะตอบสนองทางร่างกาย เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า และยารักษาโรค เพื่อให้ได้ใช้ชีวิตอยู่ตามความต้องการ แต่ยังไม่พอแค่นั้นเมื่อได้ความต้องการทางด้านร่างกาย มนุษย์ก็จะมี ความอยากในระดับที่สูงขึ้นคือ ต้องการที่จะตอบสนองทางจิตใจ เช่น ต้องการความ ปลอดภัยและความมั่นคง ต้องการความผูกพัน หรือการยอมรับ ต้องการการยกย่องจากสังคม และต้องการความสำเร็จในชีวิต แต่ใช้ว่าเมื่อมนุษย์ได้รับความต้องการต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว มนุษย์จะหยุด หรือไม่ต้องการอีกแล้ว แต่มนุษย์กลับสร้าง ความต้องการใหม่ขึ้นมาอีกเรื่อย ๆ ไม่มีวันจบสิ้น

2.4.2 ประเภทของความต้อการ

วิบูลย์ จุง (2558) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวคิดของบุคคล ในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขานั้นได้รับความต้องการความปรารถนา และได้รับสิ่งที่ตนเองประสงค์อยากได้ ซึ่งเป็นจริงตามหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ

Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (Wanting animal) และเป็น การยากที่ มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ เพราะเมื่อมนุษย์ได้รับความพึงพอใจใน สิ่งหนึ่งแล้วก็ยังคงเรียกร้องความพึงพอใจในสิ่งอื่น ๆ ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะ ของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการอยู่เสมอ Maslow กล่าวว่า ความปรารถนาของมนุษย์นั้น ติดตัว มนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด โดยความ ปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรก ไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไป เรื่อย ๆ เป็นลำดับ ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need- Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จาก ขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้น ต่อไปไว้เป็นลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งหมด ที่มนุษย์ใช้ในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับ สัมผัส

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย ได้รับความพึงพอใจแล้วมนุษย์ก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป คือขั้นความต้องการความปลอดภัย หรือ ความรู้สึกมั่นคง Maslow ได้กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนั้นจะสังเกตเห็นได้ง่ายในวัยทารก และในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็ก ๆ มักจะต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพา อาศัย ผู้อื่นอยู่เสมอ เพราะเด็กมีความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองและการให้กำลังใจ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs) ความ ต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการ ตอบสนองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้รับความรักและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า (Maslow, 1970, p. 170)

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (Self-respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความ เชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และ มีความเป็นอิสระ

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่องได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียง เป็นที่กล่าวขาน

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs) ลำดับขั้น สุดท้ายถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อน ๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความ

ต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น Maslow อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน

การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึง จุดสูงสุดของศักยภาพ เช่น “นักดนตรีก็ต้องใช้ความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปินก็ต้องวาดรูป กวี จะต้องเขียนโคลงกลอน ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็เชื่อได้ว่าเขาเหล่านั้นเป็นคนที่รู้จักตนเองอย่างแท้จริง” Maslow (1970: 46) ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงจะ ดำเนินไปอย่างง่ายหรือเป็นไปโดย อัตโนมติ โดยความเป็นจริงแล้ว Maslow เชื่อว่าคนเรามักจะกลัว ตัวเองในสิ่งเหล่านี้ “ด้านที่ดีที่สุด ของเรา ความสามารถพิเศษของเรา สิ่งที่ดีงามที่สุดของเรา พลังความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์” (Maslow, 1962, p. 58) ประการสุดท้าย Maslow ได้สรุปว่าการไม่ เข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเกิดขึ้นจาก ความพยายามที่ไม่ถูกต้องของการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัย เช่น การที่บุคคลนั้นสร้างความรู้สึก ให้ผู้อื่นเกิดความพึงพอใจตนโดยพยายามหลีกเลี่ยงหรือขจัด ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ของตน บุคคลเช่นนี้จึงมีแนวโน้มจะพิทักษ์ความมั่นคงปลอดภัยของตน โดยแสดง พฤติกรรมในอดีตที่เคยประสบผลสำเร็จ แสวงหาความอบอุ่น และสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่ง ลักษณะเช่นนี้ย่อมขัดขวางวิถีทางที่จะเข้าใจ ตนเองอย่างแท้จริง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551, หน้า 227) แบ่งประเภทความต้องการโดยอาศัยแนวคิดของ Maslow เช่นกันกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2550, หน้า 161-162) ดังนี้ 1. ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ ความต้องการ พักผ่อน การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น 2. ความต้องการความปลอดภัย 3. ความต้องการความรักและการยอมรับ 4. ความต้องการการยกย่องจากผู้อื่น 5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ว่า ความต้องการแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ 1) ความต้องการทางร่างกาย คือ ความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความ ต้องการที่จะถูกกระตุ้นด้วยวัยรับสัมผัส 2) ความต้องการความปลอดภัย คือความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึก จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและ เด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพ้อาศัยผู้อื่น 3) ความต้องการความรักและการยอมรับ คือ ต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 4) ความต้องการการ ยกย่องจากผู้อื่น คือความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจจากผู้อื่น 5) ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต คือ ความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรง ขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน

2.4.3 ความหมายของความต้องการทางการศึกษา

โนลส์ (Knowles, 1980, p. 26) ได้นิยามความต้องการทางการศึกษาโดยสรุปว่า ความต้องการทางการศึกษา คือ สิ่งที่บุคคลควรจะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาหน่วยงาน หรือเพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ความต้องการทางการศึกษา เป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถภาพในปัจจุบัน

ของบุคคลและระดับสมรรถภาพที่คาดหวังในระดับที่สูงกว่าของบุคคลนั้น ซึ่งอาจจะระบุโดยตัวบุคคลเองหรือระบุโดยหน่วยงาน หรือ สังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ ความต้องการทางการศึกษา เป็นความต้องการที่มีผลมาจากแรงกระตุ้นของความ ต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ ตนเองขาดแคลน เพื่อให้ตนเองดีขึ้น ความต้องการทางการศึกษา เป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกัน ระหว่างองค์ประกอบความต้องการทั้งสามอัน ได้แก่ ความสามารถ ซึ่งเป็นระดับความสามารถในการ กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ความสอดคล้องคือ ระดับความสามารถในการใช้กระทำการ นั้น ๆ และการจูงใจ คือ ความเต็มใจของบุคคลที่จะพัฒนาความสามารถของตนเพื่อให้สามารถกระทำ กิจกรรมนั้นได้สำเร็จ

ความต้องการของผู้เรียน สมิต Knowles et al. (1998, pp. 167-168) อ้างอิงจาก Smith (1982) กล่าวว่า ความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียนแบ่งออกได้เป็น 1 กลุ่ม ดังนี้

limited permissions. You may not have access to some textures. View permissions ความต้องการของผู้เรียน สมิต (Knowles. 1998 : 167-168; อ้างอิงจาก Smith. 1982) กล่าวว่า

ความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียนแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ต้องการความเข้าใจทั่วไป กลุ่มนี้ต้องการความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้และความสำคัญในการพัฒนาเจตคติทางบวกและแรงจูงใจในการเรียน

2. กลุ่มผู้ต้องการทักษะพื้นฐาน กลุ่มนี้ต้องการทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลขและการฟัง เพื่อให้สามารถกระทำการในสถานการณ์การเรียนรู้

3. กลุ่มผู้ต้องการการเข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนตัวเอง กลุ่มนี้ต้องการเข้าใจจุดแข็งของตนเอง ในฐานะผู้เรียนและความชอบมากกว่ากัน สำหรับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

4. กลุ่มผู้ต้องการทักษะปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มนี้ต้องการทักษะ ปฏิบัติงานในกระบวนการเรียนรู้ 3 ประเภท ดังนี้

4.1 กระบวนการเรียนรู้โดยการนำตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการทักษะระดับสูงในการวางแผน การนำและการกำกับดูแลการเรียนรู้ของตนเอง

4.2 กระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือ เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือของผู้อื่น ซึ่งต้องการจุดแข็งในทักษะของการทำงานเป็นทีม และทักษะระหว่างบุคคล

4.3 กระบวนการเรียนรู้โดยสถาบัน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการอาศัยทักษะการศึกษาเบื้องต้น เช่น การจดบันทึก การเขียน และการทำข้อสอบ เป็นต้น

สรุป ความต้องการทางการศึกษา (Educational Needs) นักวิชาการหลายท่านให้นิยามสอดคล้องกันว่า “ความต้องการ” คือ ความรู้สึกขาดแคลน ความอยาก หรือแรงจูงใจ ที่เกิดขึ้นเมื่อมีช่องว่างระหว่างสิ่งที่มีอยู่จริงกับสิ่งที่คาดหวัง/ปรารถนา ความต้องการอาจเกิดจาก สภาวะทางกาย (เช่น ขาดน้ำ ขาดอาหาร) หรือ สภาวะทางใจ (เช่น อยากได้รับการยอมรับ ความรัก หรือความสำเร็จ) ความต้องการเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อกลับคืนสู่ความสมดุล และไม่สิ้นสุด เพราะเมื่อบรรลุแล้วก็มักเกิดความต้องการใหม่ต่อไป ความต้องการทางการศึกษา คือ สิ่งที่คุณ “ควรเรียนรู้” เพื่อพัฒนาตนเอง หน่วยงาน และสังคม โดยเกิดจากช่องว่างระหว่าง “สมรรถภาพปัจจุบัน” กับ “สมรรถภาพที่คาดหวัง” เป็นผลจากแรงผลักดันของความ ต้องการพื้นฐานและ

สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ ความสามารถ (Competence) ความสอดคล้อง (Relevance) การจูงใจ (Motivation) ความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ความเข้าใจทั่วไป ทักษะพื้นฐาน เพื่อรู้จักตนเองในฐานะผู้เรียนทักษะปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) การเรียนรู้ในระบบ/สถาบัน (Institutional learning) กล่าวโดยรวม ความต้องการเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและไม่สิ้นสุด ครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในเชิงการศึกษา ความต้องการทางการศึกษาคือ “ช่องว่างระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนมีอยู่กับสิ่งที่ควรมี” เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม โดยผู้เรียนมีความต้องการทั้งในด้านความเข้าใจ ทักษะพื้นฐาน การรู้จักตนเอง และทักษะปฏิบัติที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.5.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 64) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นนั้น เป็นกระบวนการ ประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเป็นเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา (2557) การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบ หรือองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยกำหนดแนวทางแก้ไขสิ่งที่ต้องการจำเป็นให้ถึงเป้าหมาย แล้วหาช่องว่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วน และความเหมาะสมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือกระบวนการ ที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การจัดลำดับ ความสำคัญเพื่อใช้ในการตัดสินใจ วางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม และ ข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือเชิงสร้างสรรค์

2.5.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin and Altschuld (1995, p. 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการ จำเป็นว่า เป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งปรับปรุงแผนการดำเนินการของการให้บริการโครงสร้างขององค์กร หรือเป็นการรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ข้างต้น การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดเกณฑ์สำหรับพิจารณาว่าจะจัดสรรเงิน บุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ให้ดีที่สุดได้อย่างไร

Suarez (1990) อ้างถึงใน คมศร วงษ์รักษา, 2540: 21) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นมี 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการวางแผน ซึ่งจะส่งผลในการจำแนกเป้าหมาย การตัดสินใจถึงขอบเขตเป้าหมายว่าจะทำได้แค่ไหน

2. เพื่อเป็นการตรวจวิเคราะห์หรือการจำแนกแยกแยะปัญหาหรือหาจุดอ่อนของสิ่งทีศึกษ อันจะทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างเหมาะสม

3. เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินหลาย ๆ รูปแบบ

4. เพื่อนำไปใช้ในการรับรองสถาบันการศึกษา เช่น การประเมินผลผลิตในเรื่องของนักศึกษา ผลการประเมินชนิดนี้ นำไปจำแนกความพยายามทางการศึกษาของโรงเรียนว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่และยังใช้จำแนกขอบเขตวิชา หรือสถานที่ตั้ง ซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีน้อย

สุวิมล ว่องวานิช (2550, หน้า 29-30) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ป้องกันการสูญเสียทรัพยากร การดำเนินงานที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์การดำเนินงานมาอย่างแท้จริง

2. ผลที่ได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางการ พัฒนาการให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น

3. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กร

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.5.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีความสำคัญ และเป็นส่วนที่ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น ทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งมีวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้อง เลือกใช้และดำเนินการด้วยระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด Bosin (1992) อ้างถึงใน ปิยะมาภรณ์ โชคอวยชัย, 2540)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งสูตรนี้เน้นลักษณะ วิธีชัย และสุวิมล ว่องวานิช ได้ปรับปรุงจากวิธี Modified Priority Needs Index (PNI) โดยการหาค่าผลต่างระหว่าง สภาพที่ คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการ กำหนดความต้องจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550: 279) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

PNI Modified = I-D D เมื่อ PNI Modified แทน การจัดลำดับความต้องการแบบปรับปรุง I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง PNI Modified มีข้อดีคือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยกำหนดระดับค่า PNI modified ที่มีค่ามากกว่า 0.35 ว่าเป็นรายการ ที่มีระดับความต้องการจำเป็นในระดับที่มีความวิกฤตสูง จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน เนื่องจากระดับของ สภาพที่เป็นอยู่มีระยะห่างจากระดับที่ควรจะเป็นคิดเป็นร้อยละ 35

สรุป กระบวนการหาความแตกต่างระหว่าง “สภาพที่เป็นจริง” กับ “สภาพที่ควรจะเป็น” เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงเชิงบวกและสร้างสรรค์ กระบวนการเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย โดยวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) แล้วจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วน และความเหมาะสมของปัญหา การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการหาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง แล้วจัดลำดับความสำคัญเพื่อวางแผนและพัฒนาอย่างเหมาะสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงแผนงานบริการ โครงสร้างองค์กร และจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย สามารถวิเคราะห์ปัญหา/จุดอ่อน เพื่อวางแผนอย่างเหมาะสม ใช้ประกอบการประเมินรูปแบบต่าง ๆ ใช้ในการรับรองคุณภาพ/ประเมินผลผลิต เช่น นักศึกษา และเป็นเครื่องมือบริหารที่ช่วยให้แผนงานตรงกับความต้องการจริง ป้องกันการสูญเสียทรัพยากร สะท้อนบริบทจริงที่ใช้เป็นพื้นฐานการวางแผนและพัฒนา เป็นกระบวนการที่ดำเนินได้ทุกขั้นตอนของการทำงาน เพื่อให้การหาข้อมูลที่ถูกต้องสำหรับการวางแผน ตัดสินใจ และพัฒนาองค์กร/การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น งานวิจัยนี้ใช้สูตร PNI Modified พัฒนาโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เพื่อให้ง่ายต่อคำนวณง่าย ชัดเจน เมื่อนำมาถ่วงน้ำหนักจะเห็นความแตกต่างเด่นชัดเป็นต้น

2.6 ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

2.6.1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา (4 ปี)

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Education Program in Teaching Social Studies

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)

ชื่อย่อ : ศษ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Education (Teaching Social Studies)

ชื่อย่อ : B.Ed. (Teaching Social Studies)

3. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

143 หน่วยกิต

4. รูปแบบของหลักสูตร

4.1 รูปแบบ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ

 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ หลักสูตร 4 ปี

4.2 ภาษาที่ใช้

 หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

4.3 การรับนักศึกษา

 รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ

4.4 ความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถาบันอื่น ๆ

 เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ

4.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

 ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

5. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

 หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 25XX กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 25XX เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 25XX การปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ ปรับปรุงมาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา (4 ปี) พ.ศ. 25XX ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ XX/25XX เมื่อวันที่พ.ศ. 25XX ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ XX/25XX เมื่อวันที่ ได้รับการรับรองจากองค์การวิชาชีพหรือสภาวิชาชีพ.....เมื่อวันที่

6. สถานที่จัดการเรียนการสอน

 ในสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ นครราชสีมา สำนักงานบริหารวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา 774 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และสำนักงานบริหารมหาบัณฑิตวิทยาลัย 95 หมู่ 7 ตำบลภูหลวง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

7. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

7.1 ครูสอนสังคมศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา

7.2 นักวิชาการศึกษา

7.3 พนักงานในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

- 7.4 นักวิจัยทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
- 7.5 นักสันติศึกษาทางสังคมและศาสนาวัฒนธรรม
- 7.6 ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ

2.6.2 ปรัชญา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

หลักสูตรนี้ออกแบบมาเพื่อรองรับการสร้างอาชีพและส่งเสริมเศรษฐกิจรวมถึงสร้างโอกาส การได้งานสูงแก่ผู้จบการศึกษาในระดับวิชาชีพครู ซึ่งออกแบบให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 – 2568) หมวดหมายที่ 12 ประเด็นเพิ่มกำลังคนคุณภาพ รองรับภาคการผลิต และพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะและ ศักยภาพของบุคลากรในการสร้างครืออาชีพ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะ การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม โดยเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจ ของสังคม ท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรยังคำนึงถึงกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ.2565 รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และกรอบมาตรฐานของคุรุสภา จากการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การ พัฒนาครูในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความเข้าใจด้านการเรียนการสอน จิตวิทยา ลักษณะบุคคล การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางปัญญา และการสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียนและ การอยู่ ร่วมกันในสังคมโลก

ปรัชญา

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา จัดการศึกษาตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครู มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลสู่การเรียนรู้โดยบูรณาการพุทธวิทยาการศึกษา กับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อสร้าง นวัตกรรมโดยการจัดการคุณค่าจรรยาวิชาชีพ มีความเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์

ความสำคัญ

ปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้สังคมโลกมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วทางด้านต่าง ๆ ซึ่งมี ผลต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นเครื่องมือสำคัญที่พัฒนาคน ให้ มีความพร้อมทางด้านความรู้และทักษะศักยภาพที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน สารสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์รอบด้านเพื่อให้อยู่ ด้วยกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา ผู้ที่มีความสามารถทางการสอนสังคมศึกษามากพอที่จะเป็นแม่แบบได้ และสามารถพัฒนาคน หรือผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กันไปอย่างถูกหลักวิชาการเรียน การสอน และในขณะที่เดียวกันมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้ทางสังคมศึกษา ประยุกต์ใช้กับการ ดำเนินชีวิตให้มีความสุขและรับมือกับบริบทของโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้ง

สามารถศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านแนวทางการเรียนการสอนสังคมศึกษาได้และบูรณาการกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า มาใช้เพื่อเกิดประโยชน์กับตนอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) มีความรู้ในศาสตร์การสอนสังคมศึกษา นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม
- 2) มีทักษะด้านการสอนสังคมศึกษา และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ในการปฏิบัติวิชาชีพครู
- 3) มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้
- 4) มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการสอน และจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 5) มีภาวะความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

เมื่อจบการศึกษาในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ “ทำ” “คิด” และหรือ “มีคุณลักษณะ” ดังนี้

PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมือง ที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ

PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้

Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและ เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับ จุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเอง และสังคมได้

Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เชิงพุทธ

PLO 4 ประยุกต์องค์ความรู้ทางปรัชญา ศาสนา หลักธรรม เผยแพร่ของพุทธศาสนา ศาสนา สากล อันเป็นความจริงในระดับคุณค่า และความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ โดยใช้หลักเหตุผล

Sub PLO 4.1 ระบุและขยายความหลักปรัชญา ศาสนา ประวัติของพระพุทธเจ้า และศาสดา แห่งศาสนาอื่น ๆ

Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ศาสนา หลักธรรม เผยแพร่พุทธศาสนา ศาสนา สากล อันเป็นความจริงในระดับคุณค่าและความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ โดยใช้หลักเหตุผล

PLO 5 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีแนวคิดทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ศึกษาประเด็นเชิงวิชาการ สังคม สิ่งแวดล้อมและประชากร

Sub PLO 5.1 ระบุและอธิบายพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์เชิงพื้นที่

Sub PLO 5.2 ประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เชิงวิชาการและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สารสนเทศ

PLO 6 ประยุกต์ใช้แนวคิด หลักการ หลักเหตุผลทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมโดยรวม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Sub PLO 6.1 ประยุกต์ใช้แนวคิด หลักการ หลักเหตุผลทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Sub PLO 6.2 อธิบายแนวคิด หลักการ หลักเหตุผลทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Sub PLO 6.3 ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคม วิทยาและมานุษยวิทยากับศาสตร์อื่น ๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

PLO 7 ประยุกต์ใช้ศาสตร์การสอนสังคมศึกษา จิตวิทยาสำหรับครู หลักสูตรและ วิทยาการจัดการเรียนรู้ การวัดการประเมินผล การวิจัย การออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการศึกษา

Sub PLO 7.1 เลือกศาสตร์การสอนสังคมศึกษา ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับครู หลักการ แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครู

Sub PLO 7.2 อธิบายศาสตร์การสอนสังคมศึกษา หลักสูตรและวิทยาการจัดการ เรียนรู้ การ ออกแบบสื่อวัตกรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การนำหลักการทางจิตวิทยามาร่วมในการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียน

Sub PLO 7.3 ใช้ศาสตร์การสอนสังคมศึกษาในการวิจัยสร้างและพัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ไข ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

PLO 8 เชื่อมโยงองค์ความรู้และศาสตร์การสอนสังคมศึกษาและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้วยพุทธบูรณาการในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตนด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพและจิตวิญญาณ ความเป็นครู

Sub PLO 8.1 ประยุกต์ใช้องค์ความรู้และศาสตร์การสอนสังคมศึกษา สื่อวัตกรรมการ และ เทคโนโลยีดิจิทัลในการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิดด้วย พุทธ บูรณาการ

Sub PLO 8.2 วิเคราะห์ศาสตร์การสอนสังคมศึกษาด้วยพุทธบูรณาการเพื่อ ถ่ายทอดองค์ ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ครูตามจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และจิต วิญญาณความเป็นครู

2.6.3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลา การศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบหา วิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย

1.2 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

1.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มีภาคฤดูร้อน (ทั้งนี้ สามารถเปิดสอนสำหรับนักศึกษาที่เคย ลงทะเบียนเรียนหรือสอบ ไม่ผ่านในรายวิชาที่เปิดสอน หรือ เป็นไปตามระเบียบหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 (ภาคผนวก)

1.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ตามระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1.5 ระบบจัดการศึกษา

แบบชั้นเรียน

แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

- แบบทางไกลผ่านสื่อแพรมภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่น ๆ (ระบุ)...ระบบออนไลน์...

หมายเหตุ: การจัดการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ให้เป็นไปตามสถานการณ์และ/หรือ ประกาศของของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ซึ่งหมวดวิชาเฉพาะ เป็นหมวดรายวิชาที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยกำหนดประเภทของความรู้ที่ต้องมี แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) ความรู้เฉพาะตามศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ (Disciplinary Knowledges) นำไปกำหนดกลุ่ม รายวิชาเฉพาะ 2) ความรู้สหวิทยาการ (Interdisciplinary) นำไปกำหนดกลุ่มรายวิชาเลือก 3) ความรู้ ในเชิงปฏิบัติ (Practical Knowledges) นำไปกำหนดกลุ่มรายวิชาสหกิจศึกษา หรือฝึกงาน หรือ ฝึกสอน และรายวิชาต่าง ๆ ต้องกำหนดสอดคล้องสัมพันธ์กับ PLO ของหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงการจกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ข้อ 10 ที่กำหนดให้กลุ่ม สถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนา ปัญญาด้วยหลัก ศาสนาผสมผสานกับหลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วย การจัดการเรียนการสอน ที่ผสมหลักศาสนากับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการ สร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลัก วิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศ ตะวันตก 3) นำ หลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของ ประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ โดยรายวิชาต่าง ๆ ใน กลุ่มวิชา พระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชาการสอนสังคมศึกษาได้สอดคล้องสัมพันธ์กับ PLO ของ หลักสูตรซึ่ง เป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ จึงจัดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และ หน่วยกิต ดังนี้

2.1 จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร 143 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	24	หน่วยกิต
1) รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา		
2) รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต		
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	119	หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	18	หน่วยกิต
1.1) รายวิชาบังคับเรียน	12	หน่วยกิต
1.2) รายวิชาเลือกเรียน	6	หน่วยกิต

2) กลุ่มวิชาซีพครู	35	หน่วยกิต
2.1) รายวิชาซีพครู	12	หน่วยกิต
2.2) รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	13	หน่วยกิต
3) กลุ่มวิชาเฉพาะทางการสอนสังคมศึกษา	60	หน่วยกิต
1.1) รายวิชาบังคับเรียน	40	หน่วยกิต
1.2) รายวิชาเลือกเรียน	20	หน่วยกิต
4) หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
รวม	143	หน่วยกิต
3. รายวิชา/กลุ่มสาระ/ชุดวิชา (Module)		
ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (GE) ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
รายวิชาและข้อกำหนดของหลักสูตร		
1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		
1.1) รายวิชาพื้นฐาน บังคับเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 Fundamental English I	(3) (3-0-6)
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 Fundamental English II	(3) (3-0-6)
1.2) รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต		
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก MBU Way to Thai and Global Citizens	3 (3-0-6)
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล Human and Living in Digital Age	3 (3-0-6)
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร Thai Language for Communication	3 (2-2-5)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร English for Communication	3 (2-2-5)
GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต Prevention and Suppression of Corruption	3 (3-0-6)
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม Research and Innovation	3 (3-0-6)

GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 21 st Century Skills for Living and Occupations	3 (2-2-5)
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย History Arts and Thai Culture	3 (3-0-6)

ข. หมวดวิชาเฉพาะ

1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) กลุ่มวิชาชีพรู และกลุ่มวิชาเอกการสอนสังคมศึกษา (ED)

	1.1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	หน่วยกิต
	รายวิชาบังคับเรียน	12 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism	3 (3-0-6)
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา Tipitaka Studies	3 (3-0-6)
BU5003	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา Pali and Sanskrit in Buddhism	3 (3-0-6)
BU5004	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation	3 (2-2-5)
	รายวิชาเลือกเรียน จำนวน 6 หน่วยกิต	
BU5005	ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษพระพุทธศาสนา English for Buddhist Studies	3 (3-0-6)
BU5006	ศาสนศึกษา Religious Studies	3 (3-0-6)
BU5007	นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม Innovation for Wisdom and Morality Development	3 (3-0-6)
BU5008	พิธีการในพระพุทธศาสนา Ceremonies in Buddhism	3 (3-0-6)
BU5009	พระพุทธศาสนาในวัฒนธรรมไทย Buddhism in Thai Culture	3 (3-0-6)
BU5010	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย Buddhist Research and Literary Works in Thailand	3 (3-0-6)
BU5011	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา Digital for Buddhist Affairs Administration	3 (3-0-6)
BU5012	สุขภาพในพระไตรปิฎก Health Care in Tipitaka	3 (3-0-6)

1.2) กลุ่มวิชาชีพรู		35 หน่วยกิต
1.2.1) รายวิชาชีพรู		22 หน่วยกิต
ED1001	คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครู Virtues and Ethics for Teacher	3 (3-0-6)
ED1002	การประกันคุณภาพและปรัชญาการศึกษา Educational Quality Assurance and Philosophy	2 (2-0-4)
ED1003	จิตวิทยาสำหรับครู Psychology for Teachers	2 (2-0-4)
ED1004	หลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ Curriculum and Learning Management Science	3 (2-2-5)
ED1005	นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา Innovation and Information Technology for Education	3 (2-2-5)
ED1006	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ Measurement and Evaluation in Learning	3 (2-2-5)
ED1007	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ Research for Learning Innovation Development	3 (2-2-5)
ED1008	ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับครู Communicative Languages for Teachers	3 (3-0-6)
1.2.2) รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา		13 หน่วยกิต
ED1009	การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน Teaching Professional Experience	1 (0-90-0)
ED1010	การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 Teaching Practicum in School 1	6 (0-270-0)
ED1011	การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 Teaching Practicum in School 2	6 (0-270-0)
1.3) กลุ่มวิชาเฉพาะทางการสอนสังคมศึกษา		60 หน่วยกิต
1.3.1) รายวิชาบังคับ		40 หน่วยกิต
ED1133	ศาสนาและปรัชญาประยุกต์สำหรับครูสังคมศึกษา Religion and Applied philosophy for social studies Teachers	3 (3-0-6)
ED1134	ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย Thai History and culture	3(3-0-6)
ED1135	ประวัติศาสตร์เอเชีย Asian History	3(3-0-6)

ED1136	ประวัติศาสตร์ยุโรปและอเมริกา European History and United States History	3(2-0-4)
ED1137	วิธีการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ Historical Methodology and Evidence	3(3-0-6)
ED1138	เทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ Geographic Information Technology	3(3-0-6)
ED1139	ภูมิศาสตร์กายภาพเชิงวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาประเทศไทย Physical geography Analytical and development of Thailand	3(3-0-6)
ED1140	ความรู้พื้นฐานทางกฎหมายสำหรับครู Introduction to the Science of Law for Teacher	3 (3-0-6)
ED1141	สังคมวิทยาการเมืองสมัยใหม่ Sociology and Modern Politics	2(2-0-4)
ED1142	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเบื้องต้น Introduction to Sociologe and Anthropology	3 (3-0-6)
ED1143	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Introduction to Economics and sufficiency economy	2 (2-0-4)
ED1144	วิธีการสอนสังคมศึกษา Methods of teaching social studies	3 (2-2-5)
ED1145	สื่อและนวัตกรรมการสอนสังคมศึกษา Media and teaching innovations in social studies	3 (2-2-5)
ED1146	วิทยาการสอนและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา Teaching science and management of social studies	3 (2-2-5)
1.3.2) รายวิชาเลือกเรียน		20 หน่วยกิต
ED1147	การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมสมัยใหม่ Modern social and cultural changes	3 (3-0-6)
ED1148	การวิจัยในวิชาสังคมศึกษา Research in Social Studies	3 (3-0-6)
ED1149	การพัฒนาหลักสูตรการสอนสังคมศึกษา Social Studies Curriculum Development	3(2-2-5)
ED1150	การบูรณาการสหวิทยาการในวิชาสังคมศึกษา Integration of science in social studies	3(2-2-5)
ED1151	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการศึกษาชนต่างวัฒนธรรมในประเทศไทย Local History and Cross Culture and Minorities in Thailand	3(3-0-6)
ED1152	การบูรณาการการสอนสังคมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น Integration of local learning technologies	3(2-2-5)

ED1153	สัมมนาการสอนและการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา Seminar on Instructional Social Studies	3(2-2-5)
ED1154	โลกทัศน์ทางการศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน Educational worldview in the ASEAN community	2(2-0-4)
ED1155	พลวัตทางสังคมเพื่อประชาคมโลกยุคดิจิทัล Social dynamics for globalized community	2(2-0-4)
ED1156	สังคมพหุวัฒนธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัล Multicultural and Digital Society and Citizens	2(2-0-4)
ED1157	ประวัติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน History and local arts and culture of Isan	2(2-0-4)
ED1158	ล้านนาศึกษา Lanna Studies	2(2-0-4)
ED1159	พุทธศิลป์ และวัฒนธรรมถิ่นภาคกลาง Buddhist Art and Culture in the Central Region	2 (2-0-4)
ED1160	นครศรีธรรมราชศึกษา Nakhon Si Thammarat Studies	2 (2-0-4)
ED1161	ล้านช้างศึกษา Lan chang Studies	2 (2-0-4)

1.4) หมวดวิชาเลือกเสรี

6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว โดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาชั้นนั้น ๆ

2.6.4 ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
1	มีความรู้พื้นฐานในวิชาที่เรียนและมีทักษะตามวิชาชีพ ตลอดจนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความรู้พื้นฐาน มโนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและประยุกต์ใช้ศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ได้ ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ตามสถานการณ์ที่กำหนด มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์
2	มีความรู้พื้นฐานในกระบวนการวิจัย การวัดและการประเมินผล การจัดการเรียน การสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรอบรู้เกี่ยวกับสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคม สามารถคิดวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางสังคมศึกษา เทคโนโลยี นวัตกรรม มีทัศนคติที่ดีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สังคมและวัฒนธรรม มีความซื่อสัตย์ มีวินัย จิตสาธารณะ จิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีกระบวนการทำงานเป็นทีม เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง แก้ไขปัญหาได้
3	ดำเนินการวิจัย เลือกใช้สถิติเพื่อการวิจัยเหมาะสมในการแก้ปัญหา และส่งเสริมการเรียนการสอน สามารถคิด วิเคราะห์ ประยุกต์ใช้สื่อและนวัตกรรมการสอนสังคมศึกษา และบูรณาการ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ วิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และเขียนแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
4	มีคุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 4 ด้าน 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านจริยธรรม และ 4) ด้านลักษณะบุคคล สามารถสืบค้น ต่อยอดองค์ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ในการจัดการเรียนการสอน มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจรรยาบรรณตามมาตรฐานทางวิชาชีพครู ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ เทคนิค ประสบการณ์ และบูรณาการข้ามศาสตร์ให้กับ ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหลักสูตรของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีดังนี้

พระมหาโกศล มาติ (2567) กล่าวถึงครูสอนสังคมศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีการสร้างและบูรณาการความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้ศึกษามานั้นเข้ากับผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างลงตัว อันได้แก่การบูรณาการความรู้ มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์สังคมยุคใหม่มีสื่อที่หลากหลายและมาในหลายรูปแบบครูสอนสังคมศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่พร้อม

ชี้แนะข้อดีข้อเสียของเทคโนโลยีให้กับผู้เรียนและสังคมเพราะในสื่อต่างๆ ในยุคดิจิทัลมีทั้งข้อดีและข้อเสีย เพื่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเข้าใจและพัฒนาองค์ความรู้อย่างชาญฉลาดมีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มตามศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ๆ อยู่เสมอกลยุทธ์หรือวิธีการสอนสังคมศึกษาในบริบทยุคดิจิทัลของครูสอนสังคมศึกษาเป็นแบบสหวิชาการเป็นการบูรณาการอย่างหนึ่งของกลุ่มการสอนสังคมศึกษา โดยการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้แบบการเลือกใช้และพัฒนานวัตกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่กับทักษะของครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จหรือเป้าหมายตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกเพื่อหาโอกาส ข้อจำกัด และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ณทิพรดา ไชยศิลป์ (2568) ได้ศึกษาการบูรณาการพุทธศาสตร์กับการสอนสังคมศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์บทบาทของครูสังคมในการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูสังคมสามารถนำหลักพุทธธรรมสำคัญมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักพรหมวิหาร 4 หลักอิทธิบาท 4 และหลักไตรสิกขา ผ่านการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้กรณีศึกษา การทำโครงการคุณธรรม และการฝึกปฏิบัติธรรม บทความนี้นำเสนอ “โมเดลการบูรณาการพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคม” ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ 1) หลักหลักธรรมพื้นฐาน 2) หลักการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการประเมินตามแนวพุทธ สรุปการใช้โมเดลการบูรณาการพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคม ทำให้การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดสังคมที่สงบสุขตามแนวทางของพุทธศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

พระสุวรรณ สุเมธบุณโย (ข้าโพธิ์ทัย) (2563) แนวทางการเรียนการสอนสังคมศึกษาสำหรับครู 4.0 จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในด้านสังคม, ด้านความรู้, ด้านทักษะ, ด้านกระบวนการ, ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมในสมัยปัจจุบัน โดยมีแนวทางการเรียนการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษา ซึ่งธรรมชาติของเนื้อหาสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษานั้นมีความหลากหลาย ครอบคลุมถึงแขนงวิชาต่าง ๆ ในสาขาเช่น ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม, หน้าที่พลเมือง, เศรษฐศาสตร์, ภูมิศาสตร์, ประวัติศาสตร์ซึ่งเนื้อหาที่มีจำนวนมากของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาทำให้ครูส่วนใหญ่ เน้นการบรรยาย ไม่มีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนและไม่ชำนาญในเนื้อหาการสอนมาจัดการเรียนรู้ทำให้ไม่ตรงกับเป้าหมายของครูสังคมศึกษาส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่แท้จริง การจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้แบบเดิมไปสู่กระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด, ทักษะการแก้ปัญหา, ทักษะการร่วมงานในองค์กร, ทัศนคติเชิงบวก, นวัตกรรม, ความคิดสร้างสรรค์, ทักษะการสร้างแรงจูงใจ, และมีความตระหนักในสภาพแวดล้อมภาพของขนาดห้องเรียนจะขยายกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น การเรียนรู้จากตำราจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ความรู้จะไม่หมายถึงการจดจำข้อเท็จจริงหรือตัวเลขแต่จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการวิจัยและการปฏิบัติโดยการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เก่าที่มีอยู่ ทักษะและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจะมีความจำเป็นเพื่อจะประเมินผลต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่ง

สอดคล้องกับพิชญา ตีมี และเอ๋อมพร หลินเจริญ, 2560 (บทคัดย่อ) การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการสื่อสารและการร่วมมือ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในด้านความรู้ (Knowledge) เพื่อความเข้าใจการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง การนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในด้านการสอนสังคมศึกษา

พระครูสมุห์หัตถพร ปิยธมโม. (2564) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาตามหลักปฏิสัมพันธ์ ๔ ที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาเถรวาท โดยผลการวิจัยสรุปว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในแวดวงการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและโลก อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมบัณฑิตให้มีความคิดที่ถูกต้องและสามารถวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ครูผู้สอนสังคมศึกษาจึงควรมีทักษะการสอนที่เหมาะสม เพราะจะช่วยให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ แก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาตามหลักปฏิสัมพันธ์ ๔ ได้แก่ 1) อรรถปฏิสัมพันธ์ ความเข้าใจชัดเจนในหลักการและเนื้อหา มีความรู้รอบด้านในศาสตร์สังคมศึกษา 2) ธัมมปฏิสัมพันธ์ ความสามารถในการอธิบายและขยายความได้ถูกต้องและเหมาะสม 3) นิรุติปฏิสัมพันธ์ ความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ 4) ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์ ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ โดยสรุปคือ ครูควร “มีความชัดเจนในหลักการ แดกฉานในการอธิบาย ถ่ายทอดด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และมีปฏิภาณในการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

อัยยา เม็ดไธสง. (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู โดยงานวิจัยนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ (1) พัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา และ (2) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ภาคการศึกษา 2/2565 จำนวน 55 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม (2) แบบประเมินทักษะทางสังคม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ dependent ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนตาม IPPR Model คือ ขั้นเตรียมการและสร้างปฏิสัมพันธ์ ขั้นปฏิบัติงานร่วมกัน และขั้นสะท้อนผลการเรียนรู้ (4) สื่อการเรียนรู้ และ (5) การวัดและประเมินผล สำหรับผลการประเมิน พบว่า นักศึกษามีคะแนนทักษะทางสังคมหลังเรียน ($\bar{x} = 88.40$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 77.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้ง

ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก ($x=4.45$, $S.D.=0.62$)

อำนวยการ โสมจุมจิ่ง และ สุจิตตรา สะคู่ (2568) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ (1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ (2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับครูสังคมศึกษา งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรสังคมศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น 9 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมทักษะสำคัญ ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา 1) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ความรู้และทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี 4) ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม 5) การบริหารจัดการตนเองและการทำงานอย่างอิสระ 6) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 7) ทักษะเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในโลกยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม ส่วนแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาที่เสนอประกอบด้วยข้อเสนอจากอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการอิสระ ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูสามารถปรับใช้วิธีการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทั้ง 7 ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

สุจิตตรา สะคู่ และ อำนวยการ โสมจุมจิ่ง (2568) ได้ศึกษานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษายุคใหม่ ซึ่งครูควรมีบทบาทและลักษณะการสอนที่หลากหลาย ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน โดยนำสื่อดิจิทัล เครื่องมือออนไลน์ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาใช้เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การผสมผสานเนื้อหาจากหลายวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงของความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ 3) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปรับวิธีการสอนตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน 4) การจัดการเรียนรู้เชิงโครงการ ให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการทำโครงการจริง ซึ่งช่วยฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการแก้ปัญหา 5) การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการสอน นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการมีสติสัมปชัญญะในกระบวนการเรียนรู้

เจษฎาภรณ์ รันศรี และคณะ (2567) ได้ศึกษาวิจัยที่มุ่งศึกษาการพัฒนานวัตกรรมการสอนสังคมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาวิชาชีพครูในยุคดิจิทัล โดยมีเป้าหมายในการนำเสนอแนวคิดและแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการออกแบบกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกและตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงของการศึกษา ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับกระบวนการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยแนวทางสำคัญ ได้แก่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งทั้งหมดต้องมุ่งเน้นการสร้างทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายสามารถจำแนกได้

เป็นหลายประเภท ได้แก่ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์และสื่อการสอน นวัตกรรมด้านวิธีการสอน นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการประเมินผล นวัตกรรมด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจำแนกนวัตกรรมเหล่านี้ช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้เครื่องมือและกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อโจทย์ความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

ฉารีเมาะ หัตถิ (2022) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรการวัดและประเมิน ผลสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในระดับอาชีวศึกษาผ่าน ระบบออนไลน์มีลิตแพลตฟอร์ม ผลการ ศึกษาพบว่าผู้สอนในปัจจุบัน จำ เป็นต้องมีสมรรถนะในด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องมีความสามารถที่จะออกแบบและปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและ ประเมินผล จากเดิม เพื่อนำไปสู่การตัดสินผลการเรียน และพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้อง กับสภาพ ปัจจุบัน และเป็นไปตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2562 สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่ปัจจุบันผู้สอนคงเน้นการสอบทั้ง ปรีนัยและอิตนัย การทำรายงาน การฝึกปฏิบัติจริง ในส่วนของการกำหนดแนวทางในวัดและประเมิน ผลภาคปฏิบัติตามสภาพจริง ผู้สอนยังขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือ ขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือ สำหรับวัดและประเมินผล ทำให้ไม่สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา ซึ่งสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผลของกลุ่มเป้าหมาย พบว่าโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (= 3.97, S.D.=0.45) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดแยกตามประเด็นดังนี้การวัดและประเมินผลมีความสำคัญกับผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร (= 4.37, S.D.= 0.62) การพัฒนาทักษะด้านการวัดและประเมินผลจะ ช่วยให้ ผู้สอนเข้าใจ และเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (= 4.33, S.D.=0.78) ผู้สอนควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย (= 4.23, S.D.=0.81) ตามลำดับ การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่ผ่านมา มีประเด็นที่เป็น ปัญหาและอุปสรรคทั้ง ความไม่ชัดเจนของเกณฑ์ที่เป็นลักษณะรูปค รวมไปถึงการเลือกใช้วิธีการวัด และประเมินผลแบบ เดิม ๆ ที่ไม่สามารถวัดได้ตรงกับสภาพจริง มีความจำ เป็นต้องกระตุ้นการทำงาน ภาคปฏิบัติของ นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรจัดให้ผู้สอนสามารถเลือกใช้เครื่องมือการวัด และ ประเมินผลจากตัวอย่างที่มีหรือมีลักษณะใกล้เคียงกันกับรายวิชาที่สอนเพื่อให้สามารถปรับใช้ได้ง่าย เน้นการประเมินตามสภาพจริง สะดวก เข้าถึงง่ายและเข้าใจง่าย และปรับให้เข้ากับสถานการณ์และ เทคโนโลยีที่ทันสมัย วัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงสอดคล้องกับสมรรถนะของการวัดและ ประเมินผลด้านอาชีวศึกษา

บำเพ็ญ หนูกลับ และคณะ (2017) ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นและ รูปแบบการพัฒนา สมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนเรียน รวมระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1- 4 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การ วิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที่ การจัดลำดับความ ต้องการ จำเป็นด้วย วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง(PNI modified) และการวิเคราะห์ เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความต้องการจำเป็นมีค่า PNI modified อยู่ระหว่าง 0.307 ถึง 0.397 โดยมีสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ครูด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การฝึกอบรมการตรวจสอบนิเทศติดตามประเมินประสิทธิภาพความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูอย่างกัลยาณมิตร ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

บุญญา เปงยาวงษ์ (2565) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ผลวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในภาพรวมพบว่า ด้านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา ด้านการสรุปหลัง การจัดการเรียนรู้และด้านสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ

ทรงเกียรติ เถนว่องและคณะ (2021) ศึกษาการสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้พนักงานและนิสิตที่กำลังเรียนอยู่ชั้นปีสุดท้าย มีความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรฯ เหมือนกัน คือ แผนการเรียนแบบที่ 2 จบการศึกษาภายใน 2 ปีโดยปีที่ 1 ภาคต้น เรียน 4 รายวิชาเพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจ ภาคปลาย เรียน 5 รายวิชา เพื่อเพิ่มความรู้ประสบการณ์และความเข้าใจและการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ปีที่ 2 ภาคต้น เรียน 1 รายวิชา พร้อมกับสอบโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ ภาคปลาย เก็บข้อมูลและการทำปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (พนักงานค่าเฉลี่ย 3.95 และนิสิตค่าเฉลี่ย 3.77) รองลงมา ได้แก่ แผนการเรียนแบบที่ 4 จบการศึกษา ภายใน 2 ปีมีแผนการเรียนแบบที่ 2 แต่เป็นการเรียนออนไลน์ และแผนการเรียนแบบที่ 1 จบการศึกษาภายใน 1 ปี โดยปีที่ 1 ภาคต้นเรียน 1-2 รายวิชาพร้อมกับการทำโครงร่างทำปริญญานิพนธ์ภาคปลายเก็บข้อมูลวิจัย และสอบปริญญานิพนธ์ (พนักงานค่าเฉลี่ย 3.82 และนิสิตค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการศึกษาต่อของพนักงานและนิสิต ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นปีสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกันคือ อาจารย์ผู้สอนที่มีทักษะในการสอนสนุก (พนักงานค่าเฉลี่ย 4.16 และนิสิตค่าเฉลี่ย 4.25) ปัจจัยรองลงมาที่พนักงานเลือกคือ การได้เรียนและฝึกทำงานวิจัยกับอาจารย์ในระดับประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.90) และการได้เรียนและไปทำงานในต่างประเทศ (การฝึกปฏิบัติขณะศึกษา) (ค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนปัจจัยรองลงมา ที่นิสิตเลือกคือ การได้เรียนและไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.07) และมีรุ่นพี่เครือข่ายหลังสำเร็จการศึกษา (ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน) (ค่าเฉลี่ย 4.06)

Greene et al. (2020) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อแรงจูงใจในการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงคุณภาพโปรแกรม การศึกษาต่อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในการศึกษาต่อ ได้แก่ การกระตุ้นของครูโดยการลงทะเบียนเรียนทางออนไลน์ รัฐมีเงินทุนสนับสนุน นักเรียนได้รับการประเมินเชิงปริมาณ ในตอนท้ายของโปรแกรม และการที่ครูมีการให้คำปรึกษาและติดตามผลการเรียน ปัจจัยด้านโปรแกรม ได้แก่ ระยะเวลาในการ จัดโปรแกรมการเรียน หลักสูตรมีช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงได้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาใน การ ให้คำปรึกษา มีทรัพยากรและเครื่องมือในการเรียนรู้ และครูควรได้รับการพัฒนาในการจัดการศึกษา ที่เป็นรูปแบบของการศึกษาทางไกลต่าง ๆ

Adarkwah (2025) ได้ศึกษาผู้เรียนผู้ใหญ่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในยุคดิจิทัลที่ GenAI แทรกซึมอยู่ GenAI-ALE พิจารณาหลักการสำคัญแปด (8) ประการ แบ่งออกเป็นสองหัวข้อหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านสถาบัน (การออกแบบหลักสูตร GenAI, การแบ่งแยก GenAI, นโยบาย GenAI, จริยธรรม GenAI) และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (การศึกษาแบบเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของ GenAI, ความรู้ความเข้าใจ GenAI, ความสนใจ GenAI และการเรียนรู้เสมือนจริงของ GenAI) แบบจำลองการศึกษาแบบเน้นมนุษย์ของ Malcolm Knowles ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างบริบทสำหรับการบูรณาการ GenAI เข้ากับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การนำกรอบแนวคิดนี้ไปใช้ในบริบทของโลกแห่งความเป็นจริงประกอบด้วยขั้นตอนเชิงระบบแบบวนซ้ำสี่ขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้และการรับรู้เบื้องต้น ความพร้อมของ GenAI การประเมิน และผลลัพธ์ การคิดรูปแบบการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แบบใหม่ในการปฏิบัติ GenAI เรียกร้องให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบการศึกษาที่ผสมรวมระหว่างมนุษย์ (ผู้เรียนผู้ใหญ่) และ GenAI

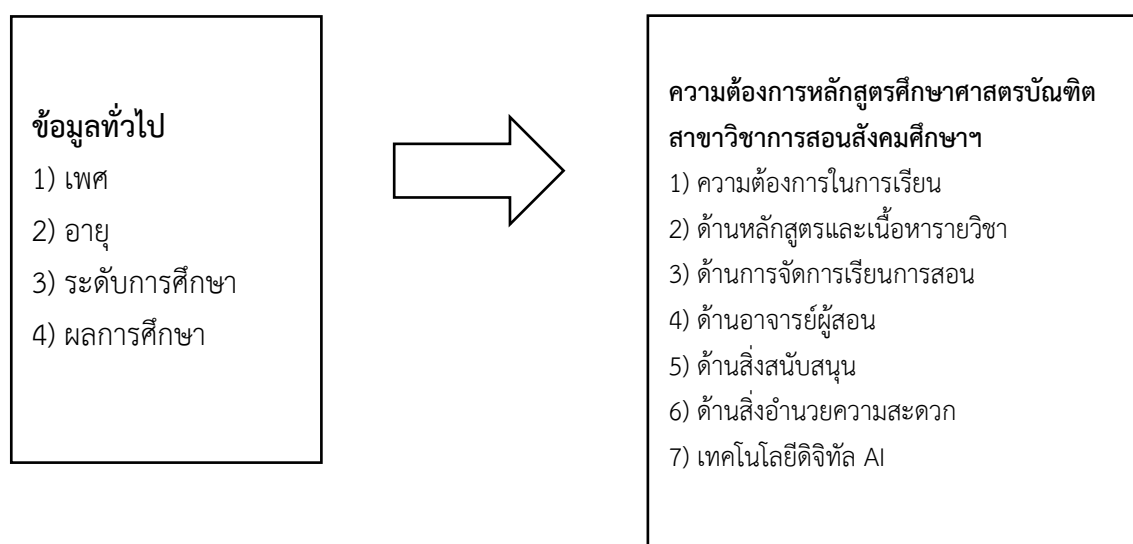
Chan and Sung (2025) กล่าวถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลักสูตรอุดมศึกษา บทความนี้รายงานผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่สำรวจการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือดิจิทัลผ่านการทำโครงการวิจัยดิจิทัลแบบรายวิชา โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยการศึกษาแบบบูรณาการทักษะดิจิทัลและงานประเมินผล รวมถึงการผลิตเว็บไซต์และวิดีโอ โครงการวิจัยนี้ได้รับการออกแบบให้รวมอยู่ในหลักสูตรสังคมศาสตร์ภาษาศาสตร์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในฮ่องกง นักศึกษา 57 คนเข้าร่วมโครงการกลุ่มซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร และเขียนเรียงความสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ มีการวิเคราะห์เชิงหัวข้อแบบสะท้อนกลับเพื่อวิเคราะห์คำตอบของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือดิจิทัลในด้านต่างๆ ได้แก่ การรู้หนังสือแบบแยกสาขา การรู้หนังสือด้านสารสนเทศ การรู้หนังสือด้านการผลิตซ้ำ การรู้หนังสือด้านภาพถ่ายและภาพ การรู้หนังสือด้านสังคมและอารมณ์ และความรู้ทางเทคนิค ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีในโครงการนี้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านดิจิทัล แม้ว่าลักษณะและข้อกำหนดของงานประเมินผลอาจมีข้อจำกัดในการพัฒนาความรู้ด้านภาพถ่ายและภาพ แต่ก็มีรายงานประสบการณ์เชิงบวกเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้อื่นๆ ของนักศึกษา ขอแนะนำให้นางานประเมินผลที่ใช้เทคโนโลยีและการค้นพบที่คล้ายคลึงกันนี้ไปใช้ในหลักสูตรปัจจุบันของภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านภาพถ่ายและภาพให้นักศึกษา อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้กราฟิกประกอบการเรียนมากขึ้น

Hafina et al. (2024) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะชีวิตผ่านการเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาการ สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะทางสังคม และสมรรถนะด้านอาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เราได้ออกแบบรูปแบบนี้ขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนในชีวิต การวิจัยเชิงออกแบบ (Design-Based Research: DBR) ทำหน้าที่เป็นระเบียบวิธีวิจัย ครอบคลุม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุและวิเคราะห์ปัญหาในทางปฏิบัติ การออกแบบวิธีแก้ปัญหา วงจรการทดสอบซ้ำและการปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหา การไตร่ตรอง และการผลิตแบบร่างขั้นสุดท้าย การทดสอบความถูกต้องของรูปแบบนี้ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาด้านพัฒนาการ

1 ท่าน นักจิตวิทยาพัฒนาการ 1 ท่าน นักจิตวิทยาวัยรุ่น 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ 1 ท่าน และครูหรือผู้ปฏิบัติงานแนะแนวและให้คำปรึกษา 8 ท่าน ผลการตรวจสอบความถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกทักษะชีวิตนี้สมควรได้รับการทดลองเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะหรือสมรรถนะใหม่ๆ สำหรับคนรุ่นใหม่และนักการศึกษา เพื่อรับมือกับความท้าทายและพลวัตของยุคดิจิทัล โลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มุ่งไปสู่บริการอัตโนมัติทางดิจิทัลเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมของครูในการถ่ายทอดทักษะชีวิตที่ไม่เพียงแต่ยึดตามบรรทัดฐานทั่วไปเท่านั้น แต่ยังบูรณาการทักษะด้านเทคโนโลยีเข้ากับการศึกษาของนักเรียนอีกด้วย

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบ แนวคิดในการวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการประเมินดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูสอนสังคม เป็นต้น และการใช้แบบประเมินสำรวจความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงกับนักเรียน ศิษย์ปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษา แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และผลจากการสำรวจความคิดเห็นตามความเป็นจริง ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาสรุปผลวิเคราะห์ประเมินความต้องการหลักสูตร แล้วนำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการต่อไป โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การวิจัยคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 10 ท่าน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูสอนสังคม เป็นต้น

3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากกลุ่มประชากร ประกอบด้วย

- 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน
- 2) นิสิตในหลักสูตรฯ จำนวน 18 คน
- 3) บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 2 คน
- 4) ครูสอนสังคม จำนวน 14 คน
- 5) อาจารย์สอนพระพุทธศาสนาในวิทยาลัย จำนวน 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดนครราชสีมา โดยไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่นอนได้ คณะวิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาด ตัวอย่างจากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรใช้สูตรของ W.G. Cochran กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

2) นิสิตในหลักสูตรฯ จำนวน 18 คน

3) บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพระพุทธศาสนาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 2 คน

4) ครูสอนสังคม จำนวน 14 คน

5) อาจารย์สอนพระพุทธศาสนาในวิทยาลัย จำนวน 1 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง (รูป/คน)
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	-	400
2. นิสิตในหลักสูตรฯ	-	18
3. บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา	-	2
4. ครูสอนสังคม	-	14
5. อาจารย์สอนพระพุทธศาสนาในวิทยาลัย	5	1
รวม		435

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบประเมินความสภาพความเป็นจริง และความต้อการเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย

3.2.1 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จำนวน 1 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ และ ครูสอนสังคม ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร

3.2.2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิตของหลักสูตรและบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินเกี่ยวกับสถานภาพ และ ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา 2) ด้านการ จัดการเรียน การสอน 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านสิ่งสนับสนุน 5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ด้านการพัฒนา นิสิต และ 7) ด้านเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

โดยที่แบบประเมินทั้งชุดที่ 1 -3 เป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) แต่ละข้อคำถามของแบบประเมินเกี่ยวกับ ความต้องการ หลักสูตร กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของการให้คะแนนแบบประเมินในการประเมินหลักสูตร โดยนำ คะแนน ของผู้ตอบแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมายของระดับคะแนน
คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง ความต้องการหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง ความต้องการหลักสูตรอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง ความต้องการหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง ความต้องการหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง ความต้องการหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ เพื่อนำไปศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มี โครงสร้าง (Unstructured Interview) จำนวน 1 ฉบับ และแบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ ประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 2 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และ ตรวจสอบเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

(1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความต้องการทางการศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็น ตลอดจนเอกสารทางวิชาการ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับ ความต้องการหลักสูตร

(2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างคำถามสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ความต้องการจัดการหลักสูตร สภาพความเป็นจริง และความ

คาดหวังที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

(3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบประเมินที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรหรือไม่ โดยลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้ ให้ค่า

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่ามีความเหมาะสม/สอดคล้องกับตัวแปร

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสม/สอดคล้องกับตัวแปร

- 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่มีความเหมาะสม/สอดคล้องกับตัวแปร

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (รายข้อ ≥ 0.5 ภาพรวม ทุกข้อ ≥ 0.65) และนำข้อแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 3.2 รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	รายนามผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1	ผศ. ดร. บัณฑิตกา จารุมา	อาจารย์	วิทยาลัยศึกษาศาสตรนครราชสีมา
2	ดร.พนมมาศ บำรุงศิลป์	อาจารย์	วิทยาลัยศึกษาศาสตรนครราชสีมา
3	อาจารย์แม่ชีประครอง งามชัยภูมิ	อาจารย์	วิทยาลัยศึกษาศาสตรนครราชสีมา

การสร้างแบบประเมินความต้องการหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้ 1. นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา ระยะที่ 1 กำหนดนิยามปฏิบัติการ สร้างข้อคำถามให้ ครอบคลุมประเด็นการประเมินความต้องการหลักสูตร ในด้านต่างๆ เช่น ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสิ่งสนับสนุน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนานิสิต และด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหลักสูตร และการจัดการศึกษา การใช้เทคโนโลยี AI เป็นต้น

2. ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยนำแบบประเมินประเมิน หลักสูตรที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้าน ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) พิจารณา เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (รายข้อ ≥ 0.5 ภาพรวม ทุกข้อ ≥ 0.65) และจากนั้น ตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Construct Validity Index : CVI) (เกณฑ์ CVI ≥ 0.80) พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความ สอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ และให้คะแนน ดังนี้

1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

2 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมิน ต้องปรับปรุงเนื้อหา

3 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญ ประเมินสอดคล้องพอควร

4 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญ ประเมินสอดคล้องชัดเจน

3. หลังตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นของแบบประเมินการประเมินหลักสูตร ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการทดลองใช้ (Try out) (ค่าที่เหมาะสม ≥ 0.85) แสดงว่าแบบประเมินมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

4. จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์

(1) ทำการประสานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์

(2) ขอนหนังสือจากวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา (สำนักงานบริหารมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ) เพื่อออกหนังสือถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ในการขออนุญาตสัมภาษณ์

(3) ดำเนินการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ทั้ง 5 รูป/ท่านโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์โดยการพิมพ์ข้อความตอบกลับใน Microsoft word

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความคิดเห็น

(1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา (สำนักงานบริหารมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ) เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำหนังสือไปประสานงานกับผู้บริหารหน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียนในเขตจังหวัดนครราชสีมา กับนักเรียน 400 คน ตลอดจนนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมิน

(2) คณะผู้วิจัยผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปลงใน Google forms เพื่อสร้าง คิว อาร์โค้ด (QR Code) ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนจัดทำแบบ hardcopy เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยต่อไป

(3) การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้รับการอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ก่อนดำเนินการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพ (Qualitative Data Analysis Technic) 2 วิธี ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ตอน คือ

(1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร บทสรุปที่ได้วิเคราะห์จากการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูล สำคัญ

จำนวน 7 รูปหรือคน ทำการจัดข้อมูลให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ ลดข้อมูลให้มีขนาดเล็กลง เฉพาะส่วนที่นำมาวิเคราะห์

(2) การแสดงข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่มีการตัดทอนและจัด ระเบียบข้อมูลเข้าด้วยกันแล้ว นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาความ หรือบรรยาย (Descriptive)

(3) การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion and Interpretation) ผู้วิจัยหา ข้อสรุป และตีความจากปรากฏการณ์ หรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูลนั้น 2) เทคนิค Triangulation: การยืนยัน 3 เส้าการมีข้อมูลการวิจัย 3 มิติที่ มีความสัมพันธ์ มีความสอดคล้อง พิจารณาจาก ด้านข้อมูล (Data triangulation) การยืนยันด้วย บุคคล 3 ท่าน ด้านวิธีวิจัย (Method triangulation) การเลือกใช้วิธีเก็บข้อมูล มากกว่าหนึ่ง

วิธีการ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการยืนยันด้วยบุคคล 3 คน

ข. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ส่วน

1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่การแจกแจง ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) วิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ฯ กรณีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค (t - test) สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) หรือ การทดสอบค่าเอฟ (F- test)

3) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ด้วยเทคนิค PNI Modified (Modified priority needs index) ซึ่งปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวสนิช โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ค่าดัชนีเทคนิค PNI Modified ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป ถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนี จากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่า ดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

4) เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลดิบที่ได้จากแบบสอบถามไว้เป็น ความลับ และอยู่ในที่ที่ปลอดภัย

5) วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะภาพรวม และรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่ไม่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการประเมินดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูสอนสังคม เป็นต้น และการใช้แบบประเมินสำรวจความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงกับนักเรียน ศิษย์ปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=400)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ/สถานะ		
พระสงฆ์	0	0
สามเณร	52	13.00
ชาย	171	42.80
หญิง	177	44.30
2. อายุ		
ต่ำกว่า 13 ปี	1	0.30
13 ปี	7	1.80
14 ปี	8	2.00
15 ปี	6	1.50
16 ปี	25	6.30
17 ปี	163	40.80
18 ปี	182	45.50
มากกว่า 18 ปี	8	2.00

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=400)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
3. ชั้นมัธยมศึกษา		
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	6	1.50
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2	9	2.30
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3	9	2.30
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4	26	6.50
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5	24	6.00
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6	325	81.30
ไม่ตอบ	1	0.30
4. เกรดเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 2.00	2	0.50
2.00-2.50	23	5.80
2.51-3.00	87	21.80
3.01-3.50	99	24.80
3.51-4.00	189	47.30
5. โรงเรียนที่กำลังศึกษา		
โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	132	33.00
โรงเรียนวัดสุทธจินดา	52	13.00
โรงเรียนอนุบาลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย นครราชสีมา	216	54.00
6. สาขาวิชาที่ศึกษา		
อังกฤษ-จีน	20	5.00
วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	248	62.00
ภาษาอังกฤษ	2	0.50
ศิลป์ภาษา	54	13.50
ศิลป์ภาษาจีน	2	0.50
หน้าที่พลเมือง	1	0.30
พรด.	2	0.50
อังกฤษ-สังคม	13	3.30
ศิลป์สังคม	10	2.50
ห้องเรียนธรรมดา	2	0.50
สสวท.	1	0.30
ศิลป์คำนวณ	18	4.50
สังคมศึกษา	1	0.30
พวค. (โครงการห้องเรียนพิเศษนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์)	2	0.50

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=400)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อังกฤษ-คณิต	3	0.80
จีนธุรกิจ	11	2.80
ทวิศึกษาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	10	2.50

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง ร้อยละ 44.30 อายุส่วนใหญ่ 18 ปี ร้อยละ 45.50 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 ร้อยละ 81.30 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 ร้อยละ 47.30 โดยนักเรียนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย นครราชสีมา ร้อยละ 54.00 และส่วนใหญ่ศึกษาศาขาววิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ร้อยละ 62.00

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบการวัดระดับความต้องการใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีองค์ประกอบจำนวน 8 ด้าน และมีข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 53 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400)

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
ด้านความต้องการในการเรียน								
1. ต้องการเป็นครูสอนสังคม	65 (16.30)	47 (11.80)	72 (18.00)	64 (16.00)	152 (38.00)	2.52	1.492	ปานกลาง
2. ต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมกับวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา	58 (14.50)	70 (17.50)	105 (26.30)	73 (18.30)	94 (23.50)	2.81	1.359	ปานกลาง
3. ต้องการให้หลักสูตรเน้นการสอนสังคมและบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี AI เป็นต้น	99 (24.80)	126 (31.50)	108 (27.00)	38 (9.50)	29 (7.20)	3.57	1.170	มาก
4. ชอบหลักสูตรที่ให้โอกาสฝึกฝนทักษะด้านการสอนทุกชั้นปี	96 (24.00)	129 (32.30)	119 (29.80)	31 (7.80)	25 (6.30)	3.60	1.119	มาก
5. ต้องการให้หลักสูตรเน้นการสอบบรรจุเป็นครูสอนสังคมให้ได้	87 (21.80)	89 (22.30)	82 (20.50)	61 (15.30)	81 (20.30)	3.10	1.432	ปานกลาง
6. ต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมร่วมกับนักศึกษาต่างชาติ	106 (26.50)	106 (26.50)	96 (24.00)	42 (10.50)	50 (12.50)	3.44	1.319	ปานกลาง
7. ต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมเน้นกิจกรรมการพัฒนาจิตวิญญาณของครู	91 (22.80)	117 (29.30)	84 (21.00)	49 (12.30)	59 (14.80)	3.33	1.346	ปานกลาง
รวม						3.20	1.053	ปานกลาง
ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา								
1. หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน	197 (49.30)	116 (29.00)	69 (17.30)	15 (3.80)	3 (0.80)	4.22	.914	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
2. หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักศึกษา	159 (39.80)	121 (30.30)	94 (23.50)	18 (4.50)	8 (2.00)	4.01	.997	มาก
3. โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	156 (39.00)	136 (34.00)	80 (20.00)	22 (5.50)	6 (1.50)	4.04	.973	มาก
4. หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย	176 (44.00)	105 (26.30)	79 (19.80)	27 (6.80)	13 (3.30)	4.01	1.097	มาก
5. รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ	175 (43.80)	127 (31.80)	70 (17.50)	16 (4.00)	12 (3.00)	4.09	1.018	มาก
6. รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้	177 (44.30)	129 (32.30)	64 (16.00)	22 (5.50)	8 (2.00)	4.11	.996	มาก
7. หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้บัณฑิต	168 (42.00)	114 (28.50)	88 (22.00)	25 (6.30)	5 (1.30)	4.04	1.002	มาก
8. หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้ นักศึกษาจบได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด	160 (40.00)	136 (34.00)	75 (18.80)	25 (6.30)	4 (1.00)	4.06	.963	มาก
9. หลังจากสำเร็จ การศึกษาสามารถนำ ความรู้ไปต่อยอด เพื่อ พัฒนางานในอาชีพ	200 (50.00)	99 (24.80)	74 (18.50)	21 (5.30)	6 (1.50)	4.17	1.003	มาก
รวม						4.08	.814	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. การเรียนการสอน สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียน	178 (44.50)	125 (31.30)	75 (18.80)	16 (4.00)	6 (1.50)	4.13	.955	มาก
2. การเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์	181 (45.30)	134 (33.50)	58 (14.50)	20 (5.00)	7 (1.80)	4.16	.966	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
3. ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	167 (41.80)	126 (31.50)	84 (21.00)	16 (4.00)	7 (1.80)	4.08	.970	มาก
4. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้อุบายการเรียนรู้	178 (44.50)	117 (29.30)	74 (18.50)	25 (6.30)	6 (1.50)	4.09	1.005	มาก
5. ต้องการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	172 (43.00)	137 (34.30)	67 (16.80)	18 (4.50)	6 (1.50)	4.13	.948	มาก
6. การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์	180 (45.00)	125 (31.30)	64 (16.00)	23 (5.80)	8 (2.00)	4.12	1.005	มาก
7. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	174 (43.50)	136 (34.00)	66 (16.50)	17 (4.30)	7 (1.80)	4.13	.955	มาก
8. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือ ชิ้นงานที่เป็นประโยชน์	148 (37.00)	141 (35.30)	75 (18.80)	25 (6.30)	11 (2.80)	3.98	1.028	มาก
9. มีความอิสระในการจัดตารางเรียนเองภายใต้โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด	161 (40.30)	135 (33.80)	73 (18.30)	18 (4.50)	13 (3.30)	4.03	1.029	มาก
10. ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับ เนื้อหารายวิชา	208 (52.00)	98 (24.50)	76 (19.00)	11 (2.80)	7 (1.80)	4.22	.965	มาก
11. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส	193 (48.30)	131 (32.80)	61 (15.30)	13 (3.30)	2 (0.50)	4.25	.866	มาก
รวม						4.08	.813	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน								
1. เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	129 (32.30)	121 (30.30)	104 (26.00)	30 (7.50)	16 (4.00)	3.79	1.097	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
2. มีคู่มือ ฆิตตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน	177 (44.30)	140 (35.00)	56 (14.00)	20 (5.00)	7 (1.80)	4.15	.959	มาก
3. สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี	206 (51.50)	124 (31.00)	53 (13.30)	10 (2.50)	7 (1.80)	4.28	.910	มาก
4. มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม	200 (50.00)	131 (32.80)	53 (13.30)	11 (2.80)	5 (1.30)	4.28	.884	มาก
5. สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ	211 (52.80)	111 (27.80)	57 (14.20)	11 (2.80)	10 (2.50)	4.26	.971	มาก
6. การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่างเหมาะสม	195 (48.80)	131 (32.80)	54 (13.50)	13 (3.30)	7 (1.80)	4.24	.926	มาก
7. ความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็น อาจารย์	221 (55.30)	117 (29.30)	52 (13.00)	6 (1.50)	4 (1.00)	4.36	.838	มาก
รวม						4.19	.749	มาก
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้								
1. ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน	216 (54.00)	104 (26.00)	63 (15.80)	10 (2.50)	7 (1.80)	4.28	.937	มาก
2. สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ	181 (45.30)	123 (30.80)	72 (18.00)	17 (4.30)	7 (1.80)	4.14	.972	มาก
3. ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัย และเพียงพอต่อการทำงาน	192 (48.00)	120 (30.00)	69 (17.30)	14 (3.50)	5 (1.30)	4.20	.931	มาก
4. หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอและทันสมัย	190 (47.50)	114 (28.50)	73 (18.30)	16 (4.00)	7 (1.80)	4.16	.976	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
5.สื่อการสอน/เทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการเรียนที่ความทันสมัย	211 (52.80)	116 (29.00)	50 (12.50)	18 (4.50)	5 (1.30)	4.28	.934	มาก
6.มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา	204 (51.00)	104 (26.00)	67 (16.30)	17 (4.30)	8 (2.00)	4.20	.995	มาก
7.สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวมของมหาวิทยาลัย	195 (48.80)	113 (28.20)	72 (18.00)	12 (3.00)	8 (2.00)	4.19	.967	มาก
8.มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย	217 (54.30)	107 (26.80)	50 (12.50)	15 (3.80)	11 (2.80)	4.26	1.090	มาก
รวม						4.21	.775	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก								
1.มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่ นักศึกษา	243 (60.30)	92 (23.00)	52 (13.00)	8 (2.00)	5 (1.30)	4.40	.879	มาก
2.มีการจัดหาหอพักให้แก่ นักศึกษาเพียงพอกับความต้องการ	187 (46.80)	125 (31.30)	53 (13.30)	16 (4.00)	19 (4.80)	4.11	1.085	มาก
3.มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	209 (52.30)	113 (28.20)	58 (14.50)	13 (3.30)	7 (1.80)	4.26	.943	มาก
4.สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย	2020 (50.50)	121 (30.30)	59 (14.80)	12 (3.00)	6 (1.50)	4.25	.920	มาก
5.มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและทันสมัย	208 (52.00)	121 (30.30)	57 (14.20)	10 (2.50)	4 (1.00)	4.30	.875	มาก
6.Website มหาวิทยาลัย และหลักสูตรมีข้อมูลที่นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย	202 (50.50)	126 (31.50)	54 (13.50)	16 (4.00)	2 (0.50)	4.28	.878	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
7.มีร้านค้า/ร้านอาหาร/ ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการ อย่างเพียงพอ	244 (61.00)	96 (24.00)	43 (10.80)	11 (2.80)	6 (1.50)	4.40	.896	มาก
รวม						4.29	.756	มาก
ด้านการพัฒนานักศึกษา								
1.มีการพัฒนาด้าน คุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมะ ค่าย คุณธรรม	153 (38.30)	112 (28.00)	80 (20.00)	26 (6.50)	29 (7.20)	3.84	1.213	มาก
2.มีการจัดอบรมพัฒนา ศักยภาพทางด้าน วิชาการ	166 (41.50)	136 (34.00)	68 (17.00)	21 (5.30)	9 (2.30)	4.07	.997	มาก
3.มีการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษให้กับ นักศึกษา	215 (53.80)	108 (27.00)	64 (16.00)	11 (2.80)	2 (0.50)	4.31	.872	มาก
4.มีการส่งเสริมกิจกรรม ของนักศึกษา เช่น การ ก่อตั้ง ชมรม ห้องชมรม งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อ ช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ ให้สังคม	175 (43.80)	136 (34.00)	76 (19.00)	10 (2.50)	3 (0.80)	4.18	.875	มาก
5.มีการพัฒนาทักษะด้าน อาชีพแก่นิสิต	187 (46.80)	123 (30.80)	72 (18.00)	15 (3.80)	3 (0.80)	4.19	.912	มาก
รวม						4.12	.754	มาก
ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI								
1.การเรียนการสอนมีสิ่ง อำนวยความสะดวก ดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/ แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อม อินเทอร์เน็ต) เพื่อ สนับสนุนการเรียนรู้ใน แต่ละชั้นเรียน	232 (58.00)	102 (25.50)	56 (14.00)	8 (2.00)	2 (0.50)	4.39	.836	มาก
2.การเรียนการสอน ได้ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่ม	214 (53.50)	129 (32.30)	46 (11.50)	8 (2.00)	3 (0.80)	4.36	.819	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
ประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน								
3.สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการเรียนรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน	208 (52.00)	109 (27.30)	66 (16.50)	10 (2.50)	7 (1.80)	4.25	.939	มาก
4.การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจสร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล	218 (54.50)	119 (29.80)	51 (12.80)	9 (2.30)	3 (0.80)	4.35	.842	มาก
5.การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน	230 (57.50)	98 (24.50)	61 (15.30)	7 (1.80)	4 (1.00)	4.36	.873	มาก
รวม						4.34	.755	มาก
รวมทั้ง 8 ด้าน						4.07	.639	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ อยู่ในระดับความต้องการมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 รองลงมาคือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือด้านความต้องการในการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของ **ด้านความต้องการในการเรียน** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ ข้อบหลักสูตรที่ให้โอกาสฝึกฝนทักษะด้านการสอนทุกชั้นปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 รองลงมาคือต้องการให้หลักสูตรเน้นการสอนสังคมและบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี AI เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และรองลงมาคือต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมร่วมกับนักศึกษาต่างชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 **ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมาคือ หลังจากสำเร็จ

การศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอด เพื่อพัฒนางานในอนาคต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และรองลงมา คือ รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและ นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 รองลงมาคือ ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับ เนื้อหารายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และรองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16

ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ ความรัก เมตตาต่อศิษย์และมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 รองลงมาคือ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี และมีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และรองลงมาคือ สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน และสื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมาคือ มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และรองลงมาคือ ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัย เพียงพอต่อการทำงาน และข้อมีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่ศึกษา และมีร้านค้า/ร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่าง เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และรองลงมาคือ มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

ด้านการพัฒนานักศึกษา พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมาคือ มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และรองลงมาคือ มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้ง ชมรม ห้องชมรม งบประมาณกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และ**ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 รองลงมาคือ การเรียนการสอน ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน และข้อการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิต ภัฏวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิต ภัฏวิทยาลัย ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ความ

แปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400) ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	23.210	2	11.605	32.943	.000
ในกลุ่ม	139.851	397	.352		
Total	163.061	399			

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400)

เพศ/สถานภาพ	N	Mean	Std. Deviation	S t d . Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
พระสงฆ์	0	0.00	.00000	.00000	.0000	.0000
สามเณร	52	4.55	.23894	.03314	4.4808	4.6138
ชาย	171	3.83	.65293	.04993	3.7300	3.9271
หญิง	177	4.16	.60521	.4549	4.0690	4.2486
Total	400	4.07	.63928	.03196	4.0053	4.1310

จากตารางที่ 4.3 และ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 32.943 และค่า Sig. = .000 ซึ่งค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.4 ซึ่งสรุปได้ว่าเพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความต้องการหลักสูตร
ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย
(n=400)

ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.920	7	.703	1.742	.098
ในกลุ่ม	158.141	392	.403		
Total	163.061	399			

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความต้องการหลักสูตรศึกษา
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400)

เกรดเฉลี่ย	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ต่ำกว่า 13 ปี	1	3.87	.00000	.00000	.00000	.00000
13 ปี	7	4.42	.24032	.09083	4.2002	4.6447
14 ปี	8	4.00	.51915	.18355	3.5685	4.4366
15 ปี	6	3.91	.78070	.31872	3.0868	4.7254
16 ปี	25	4.34	.52655	.10531	4.1222	4.5569
17 ปี	163	4.09	.65918	.05163	3.9889	4.1929
18 ปี	182	3.99	.64269	.04764	3.8980	4.0860
มากกว่า 18 ปี	8	4.39	.38789	.13714	4.0654	4.7140
Total	400	4.07	.63928	.03196	4.0053	4.1310

จากตารางที่ 4.5 และ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 8 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 1.742 และค่า Sig. = .098 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.6 ซึ่งสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเกรดเฉลี่ยกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400)

ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.238	4	.809	2.001	.094
ในกลุ่ม	159.823	395	.405		
Total	163.061	399			

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเกรดเฉลี่ยกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=400)

เกรดเฉลี่ย	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ต่ำกว่า 2.00	2	4.02	.77998	.55153	-2.9885	11.0272
2.00-2.50	23	4.16	.56601	.11802	3.9178	4.4074
2.51-3.00	87	3.95	.78344	.08399	3.7796	4.1136
3.01-3.50	99	4.20	.54718	.05499	4.0879	4.3062
3.51-4.00	189	4.05	.61037	.04440	3.9580	4.1331
Total	400	4.07	.63928	.03196	4.0053	4.1310

จากตารางที่ 4.7 และ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันทั้ง 5 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 2.001 และค่า Sig. = .094 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 4.8 ซึ่งสรุปได้ว่าเกรดเฉลี่ยที่ต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

4.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ซับซ้อนซึ่งใช้เพื่อตรวจสอบโครงสร้างปัจจัยของชุดตัวแปรที่สังเกตได้ เทคนิคนี้ช่วยให้สามารถทดสอบสมมติฐานที่ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้กับโครงสร้างแฝงที่อยู่เบื้องหลัง CFA แตกต่างจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ซึ่งการวิเคราะห์จะกำหนดโครงสร้างของข้อมูลแทนที่จะมีโครงสร้างที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เป้าหมายหลักของ CFA คือการยืนยันว่าข้อมูลสอดคล้องกับแบบจำลองการวัดที่ตั้งสมมติฐานไว้โดยอิงตามทฤษฎีหรืองานวิจัยก่อนหน้าหรือไม่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับขั้นตอนสำคัญหลายขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดโครงสร้าง: กระบวนการเริ่มต้นด้วยการกำหนดโครงสร้างเชิงทฤษฎีให้ชัดเจน ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยมักจะทดสอบข้อต่างๆ ของโครงสร้างก่อน เพื่อประเมินความชัดเจนและเพื่อให้แน่ใจว่าข้อต่างๆ เหล่านี้สะท้อนแนวคิดได้อย่างถูกต้อง

2) การพัฒนาแบบจำลองการวัด: ใน CFA นักวิจัยได้กำหนดแนวคิดเรื่องมิติเดียว ซึ่งตัวแปรที่สังเกตได้หลายตัวจะวัดเฉพาะปัจจัยหรือโครงสร้างนั้น ๆ โดยทั่วไปแล้ว แนวปฏิบัติที่ดีคือการมีอย่างน้อยสามรายการต่อโครงสร้างหนึ่งหน่วย

3) การกำหนดแบบจำลอง: นักวิจัยต้องระบุจำนวนปัจจัยและรูปแบบของภาระ (ตัวแปรใดที่ภาระนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยใด) ข้อกำหนดนี้ขึ้นอยู่กับความคาดหวังทางทฤษฎีหรือผลลัพธ์จากการศึกษาก่อนหน้า

4) การประเมินความเหมาะสมของแบบจำลอง: การประเมินความถูกต้องของแบบจำลองการวัดจะทำได้โดยการเปรียบเทียบแบบจำลองเชิงทฤษฎีกับข้อมูลจริง ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบค่าโหลดปัจจัย (โดยมีค่าเกณฑ์มาตรฐาน 0.7 ขึ้นไปสำหรับค่าโหลดที่เหมาะสม) และดัชนีความเหมาะสม เช่น ค่าไคสแควร์ ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าที่สองเฉลี่ย (RMSEA) ดัชนีความเหมาะสม (GFI) และดัชนีความเหมาะสมเชิงเปรียบเทียบ (CFI)

จากการวิเคราะห์ CFA สามารถสรุปผลการวิเคราะห์โดยได้ค่าไคสแควร์ (χ^2/df), ค่าความคลาดเคลื่อนที่สองเฉลี่ยของการประมาณค่า (RMSEA), ค่าเศษเหลือที่สองเฉลี่ยมาตรฐาน (SRMR), ดัชนีทักเกอร์-ลูอิส (TLI) และดัชนีเปรียบเทียบความพอดี (CFI) ของแบบจำลองอยู่ในระดับที่ดีถือเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมคือเมื่อ $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA และ SRMR ต่ำกว่า 0.08 และ CFI และ TLI ≥ 0.90

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง CFA ของสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

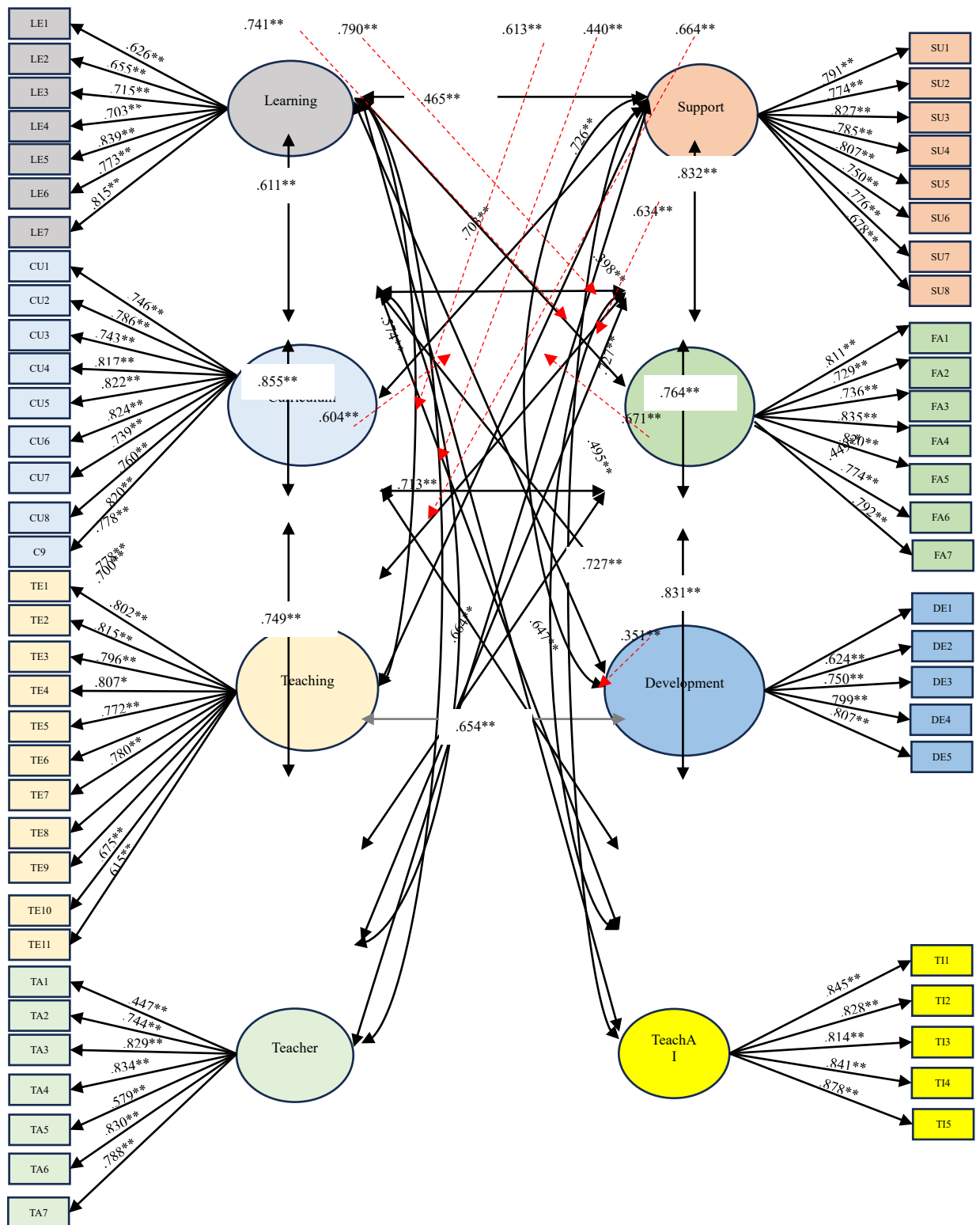
Models	χ^2 (df)	χ^2 /df	CFI	TLI	RMSEA (90% CI)	SRMR
จำนวนองค์ประกอบ	8 3219.790 (1606)	2.004**	0.914	0.908	0.050 [0.048, 0.053]	0.049
Second-order ขององค์ประกอบ CFA model	3263.701(1619)	2.015**	0.912	0.907	0.050 [0.048, 0.053]	0.051

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแปดปัจจัย (Eight-Factor Confirmatory Factor Analysis)

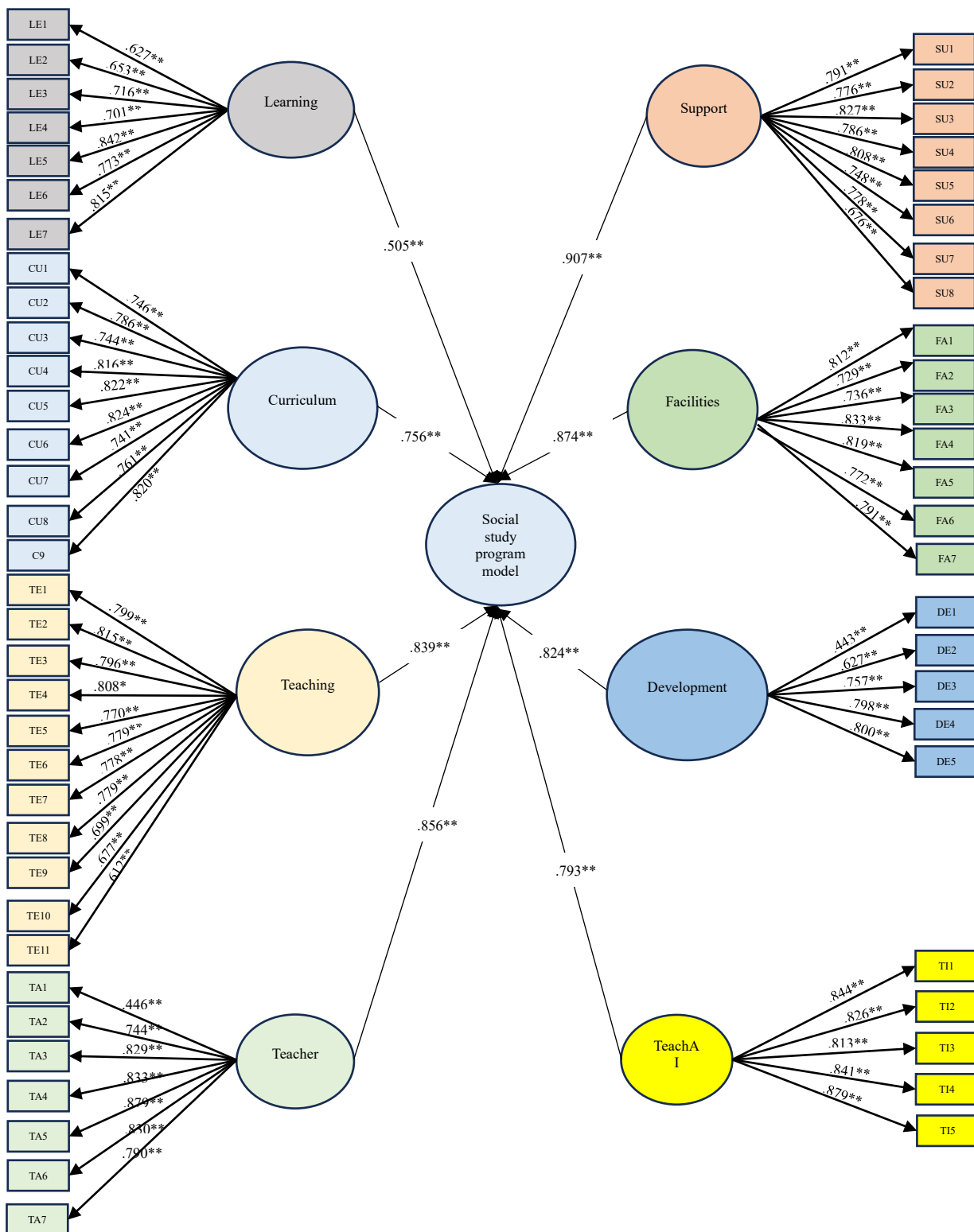
ผลการทดสอบ CFA แสดงให้เห็นว่ามีดัชนีความเหมาะสมที่ดี: $\chi^2 = 3219.790$, $df = 1606$, $p < 0.001$, $\chi^2/df = 2.004$, $CFI = 0.914$, $TLI = 0.908$ และ $RMSEA = 0.050$ (ช่วงความเชื่อมั่น 90%: 0.048 ถึง 0.053), $SRMR = 0.049$ ปัจจัยทั้งหมดมีค่าเกินเกณฑ์ที่แนะนำที่ $\lambda > 0.50$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายการมีความเกี่ยวข้องและส่งผลต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแปดลำดับที่สอง (Second-Order Eight-Factor Analysis)

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองปัจจัยห้าลำดับที่สองแสดงให้เห็นว่ามีดัชนีความเหมาะสมที่ดี: $\chi^2 = 3263.701$, $df = 1619$, $p < 0.001$, $\chi^2/df = 2.015$, $CFI = 0.912$, $TLI = 0.907$ และ $RMSEA = 0.050$ (ช่วงความเชื่อมั่น 90%: 0.048 ถึง 0.053), $SRMR = 0.051$ ค่าโหลดปัจจัยมาตรฐานของรายการ (λ) ของแบบจำลองที่สองเกินเกณฑ์ที่แนะนำ (> 0.40) ซึ่งบ่งชี้ว่าแต่ละรายการมีส่วนสำคัญต่อโครงสร้างที่วัดได้ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพตั้งรายละเอียดภาพที่ 4.1 และ 4.2

ภาพที่ 4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยันของแปดองค์ประกอบ
(Eight-factor confirmatory factor analysis)

รูปภาพ 4.2 การวิเคราะห์ลำดับที่สองขององค์ประกอบทั้งแปดปัจจัย (Second-order eight-factor analysis)

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษา)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการประเมินดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูสอนสังคม เป็นต้น และการใช้แบบประเมินสำรวจความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงกับนักเรียน ศิษย์ปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=20)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ/สถานะ		
พระสงฆ์	4	20.00
แม่ชี	2	10.00
ชาย	3	15.00
หญิง	11	55.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	6	30.00
20-25 ปี	2	10.00
26-30 ปี	0	0.00
31-35 ปี	0	0.00
36-40 ปี	2	10.00
มากกว่า 40 ปี	10	50.00
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา/บัณฑิต		
นักศึกษาปี 1	10	50.00

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=20)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
นักศึกษาปี 2	4	20.00
นักศึกษาปี 3	1	5.00
นักศึกษาปี 4	2	10.00
มากกว่าชั้นปีที่ 4	1	5.00
บัณฑิต	2	10.00
4. เกรดเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 2.00	0	0.00
2.00-2.50	0	0.00
2.51-3.00	7	35.00
3.01-3.50	2	10.00
3.51-4.00	6	30.00
ไม่ทราบ	5	25.00
5. สถานภาพการทำงาน (ตอบเฉพาะบัณฑิต)		
รับราชการ	0	0.00
รัฐวิสาหกิจ	0	0.00
เอกชน	0	0.00
ทำงานส่วนตัว	1	50.00
ไม่ได้ทำงาน	0	0.00
อื่น ๆ โปรดระบุ	1	50.00
6. ขณะนี้ทำงานอยู่ในตำแหน่ง (ตอบเฉพาะบัณฑิต)		
ครูอัตราจ้าง	1	50.00
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	0	0.00
สภาองค์กรชุมชน	0	0.00
รับจ้าง	0	0.00
อื่นๆ	1	50.00
7. ท่านคิดว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะเหตุใด		
ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา	10	50.00
ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	16	80.00
ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน	3	15.00
ชื่อเสียงของหลักสูตร	3	15.00
ชื่อเสียงอาจารย์ผู้สอน	2	10.00
ชอบเรียน หลักสูตรนี้	5	25.00

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=20)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ผู้ปกครองต้องการให้เรียน	3	15.00
ต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้	10	50.00
ไม่ควรเปิดหลักสูตรนี้	0	0.00
อื่น ๆ	0	0.00

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.00 อายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี ร้อยละ 50.00 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 50.00 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 ร้อยละ 35.00 ส่วนบัณฑิตทำงานส่วนตัว ร้อยละ 50.00 และขณะนี้ทำงานอยู่ในตำแหน่ง อื่นๆ ทั่วไป ร้อยละ 50.00 โดยที่ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะ 1) ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ร้อยละ 80.00 2) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้ ร้อยละ 50

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ การวัดระดับความต้องการใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน และมีข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 53 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=20)

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา								
1. หลักสูตรที่ เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
2. หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของ นักศึกษา	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
3. โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรมีความเหมาะสม	8 (40.00)	8 (40.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.768	มาก
4. หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย	7 (35.00)	7 (35.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.05	0.826	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
5.รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ	7 (35.00)	8 (40.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.788	มาก
6.รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
7.หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือ ผู้ใช้บัณฑิต	8 (40.00)	9 (45.00)	3 (15.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.716	มาก
8.หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้ นักศึกษา จบได้ ตามระยะเวลาที่กำหนด	8 (40.00)	7 (35.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.813	มาก
9.หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนางานในอาชีพ	10 (50.00)	5 (25.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.851	มาก
รวม						4.15	0.794	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1.ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอน	9 (45.00)	6 (30.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.834	มาก
2.การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษา	8 (40.00)	8 (40.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.768	มาก
3.การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์	11 (55.00)	6 (30.00)	3 (15.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.754	มาก
4.ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	8 (40.00)	7 (35.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.813	มาก
5.การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้อยากเรียนรู้	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.813	มาก
6.คุณค่าของชิ้นงาน/ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	8 (40.00)	8 (40.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.768	มาก
7.การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์ และ ความคิดสร้างสรรค์	9 (45.00)	8 (40.00)	3 (15.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.733	มาก
8.การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.813	มาก
9.การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือ ชิ้นงานที่เป็นประโยชน์	9 (45.00)	5 (25.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.875	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
10มีความอิสระในการจัดตารางเรียนเองภายใต้ โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด	7 (35.00)	6 (30.00)	7 (35.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.00	0.858	มาก
11. ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
12.การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส	7 (35.00)	9 (45.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.745	
รวม						4.15	0.690	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน								
1.เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	6 (30.00)	8 (40.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.00	0.795	มาก
2.มีคุณวุฒิตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน	8 (40.00)	8 (40.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.768	มาก
3.สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี	13 (65.00)	4 (20.00)	3 (15.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.50	0.761	มาก
4.มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.813	มาก
5.สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ	10 (50.00)	6 (30.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.801	มาก
6. การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่างเหมาะสม	9 (45.00)	6 (30.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.834	มาก
7.ความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์	14 (70.00)	2 (10.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.50	0.827	มาก
รวม						4.27	0.700	มาก
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้								
1.ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน	10 (50.00)	6 (30.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.801	มาก
2.สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ	11 (55.00)	5 (25.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.813	มาก
3.ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน	9 (45.00)	6 (30.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.834	มาก
4.หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และทันสมัย	7 (35.00)	8 (40.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.788	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
5.สื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ ความทันสมัย	8 (40.00)	6 (30.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.852	มาก
6.มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา	12 (60.00)	4 (20.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.821	มาก
7.สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวม ของมหาวิทยาลัย	8 (40.00)	7 (35.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.813	มาก
8.มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย	8 (40.00)	6 (30.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.852	มาก
รวม						4.14	0.688	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก								
1.มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา	7 (35.00)	8 (40.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.788	มาก
2.มีการจัดหาหอพักให้แก่ นักศึกษาเพียงพอกับความต้องการ	11 (55.00)	4 (20.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.865	มาก
3.มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	11 (55.00)	4 (20.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.865	มาก
4.สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
5.มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและทันสมัย	10 (50.00)	6 (30.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.30	0.801	มาก
6.Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่ นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย	10 (50.00)	5 (25.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.851	มาก
7.มีร้านค้า/โรงอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่างเพียงพอ	5 (25.00)	5 (25.00)	8 (40.00)	1 (5.00)	1 (5.00)	3.60	1.095	มาก
รวม						4.30	0.632	มาก
ด้านการพัฒนานักศึกษา								
1.มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่าธรรมเนียมค่ายคุณธรรม	12 (60.00)	4 (20.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.821	มาก
2.มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.25	0.786	มาก
3.มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา	8 (40.00)	5 (25.00)	7 (35.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.05	0.887	มาก
4.มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้ง ชมรมห้องชมรม งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม	8 (40.00)	5 (25.00)	7 (35.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.05	0.887	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม								
5.มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต	8 (40.00)	6 (30.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.852	มาก
รวม						4.18	0.778	มาก
ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI								
1.การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน	8 (40.00)	7 (35.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.813	มาก
2.การเรียนการสอนได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน	6 (30.00)	8 (40.00)	5 (25.00)	1 (5.00)	0 (0.00)	3.95	0.887	มาก
3.สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการเรียนรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน	7 (35.00)	8 (40.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.788	มาก
4.การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล	8 (40.00)	6 (30.00)	6 (30.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.10	0.852	มาก
5.การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน	8 (40.00)	7 (35.00)	5 (25.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.15	0.813	มาก
รวม						4.33	0.809	มาก
รวมทั้ง 7 ด้าน						4.03	0.591	มาก

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษรวิทย์วิทยาลัย อยู่ในระดับความต้องการมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 รองลงมาคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของ ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุดหลายข้อด้วยกัน คือ 1) หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและ

ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน 2) หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักศึกษา 3) รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ 4) หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้ใช้บัณฑิต และ 5) หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอด เพื่อพัฒนางานในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 **ด้านการจัดการเรียนการสอน** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และรองลงมาการส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 **ด้านอาจารย์ผู้สอน** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี และข้อความรักเมตตาต่อศิษย์และมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมาคือ มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และรองลงมาคือ สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 **ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และรองลงมาคือ ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 **ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด 3 ข้อด้วยกัน คือ 1) มีการจัดหาหอพักให้แก่นักศึกษาเพียงพอกับความ ต้องการ 2) มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย และ 3) มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 รองลงมาคือ สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย และข้อ Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 **ด้านการพัฒนานักศึกษา** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมะ ค่ายคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือ มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และรองลงมาคือ มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และ**ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน และข้อ การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาคือ สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน และข้อการเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ตามลำดับ

5.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความ ต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดี เถรีวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ผู้ ศึกษาได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถอธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรี วิทยาลัย (n=20)

ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.141	3	.047	.116	.950
ในกลุ่ม	6.502	16	.406		
Total	6.643	19			

ตารางที่ 5.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรี วิทยาลัย (n=20)

เพศ/สถานภาพ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
พระสงฆ์	4	3.99	.45032	.22516	3.2708	4.7040
สามเณร	2	3.84	.77150	.54553	-3.0879	10.7753
ชาย	3	4.17	.81828	.47243	2.1396	6.2050
หญิง	11	4.05	.62923	.18972	3.6266	4.4721
Total	20	4.03	.59130	.13222	3.7581	4.3116

จากตารางที่ 5.3 และ 5.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .116 และค่า Sig. = .950 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 5.4 ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=20)

ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.124	3	.041	.101	.958
ในกลุ่ม	6.519	16	.407		
Total	6.643	19			

ตารางที่ 5.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=20)

เพศ/สถานภาพ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ต่ำกว่า 20 ปี	6	4.00	.79145	.32311	3.1722	4.8334
20-25 ปี	2	3.84	.44488	.31457	-0.1578	7.8363
36-40 ปี	2	4.16	.76631	.54186	-2.7289	11.0412
มากกว่า 40 ปี	10	4.07	.53773	.17004	3.6842	4.4536
Total	20	4.03	.59130	.13222	3.7581	4.3116

จากตารางที่ 5.3 และ 5.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .101 และค่า Sig. = .958 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 5.4 ซึ่งสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามในตอนแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และในส่วนของข้อเสนอแนะ/การแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

1. หลักสูตรของสถาบันมีคุณภาพเทียบเท่ากับสถาบันอื่นๆ สามารถช่วยสร้างอนาคตของนักศึกษาผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาต่อ
2. วิชาสังคมศึกษาดี ช่วยให้ชุมชนสังคมในเด็กได้เรียนรู้เท่าทันเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ
3. คณะศึกษาศาสตร์เป็นวิชาสังคมที่นำมาใช้กับตัวเองและการสอนผู้อื่น ให้ทราบถึงอดีตและอยู่กับปัจจุบันอย่างทันโลกที่ก้าวไปข้างหน้าและอยู่บนพื้นฐานของสังคม
4. อยากให้ห้องเรียนมีเครื่องปรับอากาศทุกๆ ห้อง
5. หลักสูตรนี้ถือว่าค่อนข้างดี เป็นหลักสูตรที่ดีและน่าเรียน
6. อยากให้หลักสูตรลงละเอียดลึกในการสอนสังคม เช่น ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น
7. เจาะลึกถึงรายละเอียดเนื้อหาและสอนให้เกี่ยวกับไปใช้ชีวิตจริงของการเป็นครูว่าเหมาะสมตรงกับที่จะไปสอนหรือไม่
8. หลักสูตรควรมีการจัดลำดับของการเรียนรู้ให้ทันต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

บทที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (สำหรับอาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการประเมินดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครูสอนสังคม เป็นต้น และการใช้แบบประเมินสำรวจความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงกับนักเรียน ศิษย์ปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษา

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 6.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=15)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ/สถานะ		
พระสงฆ์	5	33.30
สามเณร	1	6.70
ชาย	1	6.70
หญิง	8	53.30
2. อายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	0	0.00
26-30 ปี	3	20.00
31-35 ปี	2	13.30
36-40 ปี	1	6.70
มากกว่า 40 ปี	9	60.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	6	40.00
ปริญญาโท	6	40.00

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (n=15)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ปริญญาเอก	3	20.00
4. สถานภาพการทำงาน		
รับราชการครู	8	53.30
สอนที่วิทยาลัย	1	6.70
พระสงฆ์	1	6.70
อาจารย์ผู้สอน/ครูเอกชน	2	13.30
วิทยากร	3	20.00
6. เหตุผลที่ควรเปิดหลักสูตรนี้		
ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา	6	40.00
ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	10	66.70
ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน	6	40.00
ชื่อเสียงของหลักสูตร	4	26.70
ชื่อเสียงอาจารย์ผู้สอน	1	6.70
ชอบเรียน หลักสูตรนี้	5	33.30
ผู้ปกครองต้องการให้เรียน	0	0.00
ต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้	6	40.00
ไม่ควรเปิดหลักสูตรนี้	0	0.00
อื่น ๆ	2	13.30

จากตารางที่ 6.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง ร้อยละ 53.30 อายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี ร้อยละ 60.00 ระดับการศึกษาปริญญาและปริญญาโท ร้อยละ 40.00 ทำงานเป็นข้าราชการครู ร้อยละ 53.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะ 1) ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ร้อยละ 66.70 2) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน และต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้ ร้อยละ 40.00

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ การวัดระดับความต้องการใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน และมีข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 53 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 6.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=15)

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา								
1. หลักสูตรที่ เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
2.หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของ นักศึกษา	13 (86.70)	1 (6.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.80	0.561	มากที่สุด
3. โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรมีความเหมาะสม	12 (80.00)	2 (13.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.594	มากที่สุด
4.หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
5.รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ	8 (53.30)	6 (40.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.640	มาก
6.รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและ นำไปใช้ในชีวิตจริงได้	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
7.หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือ ผู้ใช้บัณฑิต	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
8.หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้ นักศึกษา จบได้ ตามระยะเวลาที่กำหนด	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
9.หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนางานในอาชีพ	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
รวม						4.66	0.503	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1.ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอน	9 (60.00)	5 (33.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.640	มากที่สุด
2.การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียนและสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษา	10 (66.70)	3 (20.00)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.743	มากที่สุด
3.การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์	9 (60.00)	5 (33.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.640	มากที่สุด
4.ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	8 (53.30)	7 (46.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.516	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
5.การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้อยากเรียนรู้	9 (60.00)	4 (26.70)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.743	มาก
6.คุณค่าของชิ้นงาน/ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	12 (80.00)	3 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.80	0.414	มากที่สุด
7.การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์	10 (66.70)	5 (33.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.488	มากที่สุด
8.การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	9 (60.00)	5 (33.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.640	มากที่สุด
9.การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือ ชิ้นงานที่เป็นประโยชน์	11 (73.30)	4 (26.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.458	มากที่สุด
10.มีความอิสระในการจัดทำรายงานตนเองภายใต้โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด	10 (66.70)	5 (33.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.488	มากที่สุด
11.ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา	8 (53.30)	6 (40.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.640	มาก
12.การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
รวม						4.58	0.456	มากที่สุด
ด้านอาจารย์ผู้สอน								
1.เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ	4 (26.70)	7 (46.70)	4 (26.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.00	0.756	มาก
2.มีคุณวุฒิตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน	6 (40.00)	7 (46.70)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.27	0.704	มาก
3.สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี	10 (66.70)	3 (20.00)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.743	มากที่สุด
4.มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม	8 (53.30)	5 (33.30)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.737	มาก
5.สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ	7 (46.70)	6 (40.00)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.33	0.724	มาก
6.การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่างเหมาะสม	6 (40.00)	6 (40.00)	3 (20.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.20	0.775	มาก
7.ความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์	11 (73.30)	2 (13.30)	2 (13.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.737	มากที่สุด
รวม						4.33	0.663	มาก

ความต้องการหลักสูตรฯ	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้								
1.ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน	8 (53.30)	6 (40.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.640	มาก
2.สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
3.ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน	7 (46.70)	7 (46.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.632	มาก
4.หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และทันสมัย	8 (53.30)	6 (40.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.640	มาก
5.สื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ ความทันสมัย	8 (53.30)	6 (40.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.640	มาก
6.มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้นักศึกษา	10 (66.70)	5 (33.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.488	มากที่สุด
7.สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวม ของมหาวิทยาลัย	10 (66.70)	5 (33.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.488	มากที่สุด
8.มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย	12 (80.00)	2 (13.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.594	มากที่สุด
รวม						4.57	0.479	มากที่สุด
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก								
1.มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้นักศึกษา	12 (80.00)	2 (13.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.594	มากที่สุด
2.มีการจัดหาหอพักให้นักศึกษาเพียงพอกับความต้องการ	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
3.มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
4.สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
5.มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและทันสมัย	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มาก
6.Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
7.มีร้านค้า/โรงอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่างเพียงพอ	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด

ความต้องการหลักสูตร	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด จำนวน (%)	มาก จำนวน (%)	ปานกลาง จำนวน (%)	น้อย จำนวน (%)	น้อยที่สุด จำนวน (%)			
รวม						4.64	0.569	มากที่สุด
ด้านการพัฒนานักศึกษา								
1.มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมมะ ค่ายคุณธรรม	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
2.มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
3.มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
4.มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้ง ชมรม ห้องชมรม งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม	10 (66.70)	4 (26.70)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.632	มากที่สุด
5.มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต	8 (53.30)	7 (46.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.516	มากที่สุด
รวม						4.61	0.537	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI								
1.การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน	12 (80.00)	2 (13.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.594	มากที่สุด
2.การเรียนการสอนได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน	9 (60.00)	5 (33.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.640	มากที่สุด
3.สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการเรียนรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน	12 (80.00)	2 (13.30)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.73	0.594	มากที่สุด
4.การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มากที่สุด
5.การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน	11 (73.30)	3 (20.00)	1 (6.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.67	0.617	มาก
รวม						4.67	0.559	มากที่สุด
รวมทั้ง 7 ด้าน						4.58	0.400	มากที่สุด

จากตารางที่ 6.2 พบว่า ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของ **ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา** พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ โครงสร้างหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และรองลงมาซึ่งมีหลายข้อ คือ 1) หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน 2) หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย 3) รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ 4) หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้ใช้บัณฑิต 5) หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้นักศึกษาจบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 **ด้านการจัดการเรียนการสอน** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ คุณค่าของชิ้นงาน/ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือ ชิ้นงานที่เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และรองลงมาคือ การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และมีความอิสระในการจัดตารางเรียนเอง ภายใต้อาคารเรียนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 **ด้านอาจารย์ผู้สอน** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ ข้อความรัก เมตตาต่อศิษย์และมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และรองลงมาคือ มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 **ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาหลายข้อ คือ 1) สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่ เหมาะสมและเพียงพอ 2) มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา 3) สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวม ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 **ด้านสิ่งแวดล้อม** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาคือ ข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและทันสมัย และ Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 **ด้านการพัฒนานักศึกษา** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมะ ค่ายคุณธรรม และข้อ มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือ มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา และ มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้ง ชมรม ห้องชมรม งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และ **ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI** พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุด คือ การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน และข้อสถานศึกษา

มีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และรองลงมาคือ การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ตามลำดับ

6.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความ ต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดี เถรีวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความ ต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ผู้ ศึกษาได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถอธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของเพศ/สถานภาพกับความ ต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรี วิทยาลัย (n=15)

ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.239	3	.080	.439	.730
ในกลุ่ม	1.998	11	.182		
Total	2.237	14			

ตารางที่ 6.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเพศ/สถานภาพกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=15)

เพศ/สถานภาพ	N	Mean	Std. Deviation	S t d . Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
พระสงฆ์	5	4.55	.13814	.06178	4.3790	4.7221
สามเณร	1	4.14				
ชาย	1	4.75				
หญิง	8	4.63	.52393	.18524	4.1873	5.0633
Total	15	4.58	.39972	.10321	4.3553	4.7980

จากตารางที่ 6.3 และ 6.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .439 และค่า Sig. = .730 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 6.4 ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

ตารางที่ 6.5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของอายุกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=15)

ANOVA					
แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.935	3	0.312	2.633	0.102
ในกลุ่ม	1.302	11	0.118		
Total	2.237	14			

ตารางที่ 6.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย (n=15)

อายุ	N	Mean	Std. Deviation	S t d . Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
26-30 ปี	3	4.59	4.5937	0.16757	0.09674	4.1774
31-35 ปี	2	3.96	3.9552	0.82931	0.58641	-3.4959
36-40 ปี	1	4.83	4.8284			
มากกว่า 40 ปี	9	4.68	4.6811	0.26411	0.08804	4.4781
Total	15	4.58	4.5766	0.39972	0.10321	4.3553

จากตารางที่ 6.5 และ 6.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 2.633 และค่า Sig. = .102 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 6.6 ซึ่งสรุปได้ว่า อายุภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

บทที่ 7

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการประเมินดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ครู

สรุปผลการวิจัย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง ร้อยละ 44.30 อายุส่วนใหญ่ 18 ปี ร้อยละ 45.50 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 ร้อยละ 81.30 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 ร้อยละ 47.30 โดยนักเรียนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอนุบาลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย นครราชสีมา ร้อยละ 54.00 และส่วนใหญ่ศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ร้อยละ 62.00

2. ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อยู่ในระดับความต้องการมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อมสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 รองลงมาคือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือด้านความต้องการในการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 32.943 และค่า Sig. = .000 ซึ่งค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 8 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 1.742 และค่า Sig. = .098 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม

จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัย

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันทั้ง 5 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 2.001 และค่า Sig. = .094 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัย

6. สรุปผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน CFA ของแปดปัจจัยของหลักสูตร พบว่าจากการวิเคราะห์ CFA สามารถสรุปผลการวิเคราะห์โดยได้ค่าไคสแควร์ (χ^2/df), ค่าความคลาดเคลื่อนรากที่สองเฉลี่ยของการประมาณค่า (RMSEA), ค่าเศษเหลือรากที่สองเฉลี่ยมาตรฐาน (SRMR), ดัชนีทักเกอร์-ลูอิส (TLI) และดัชนีเปรียบเทียบความพอดี (CFI) ของแบบจำลองอยู่ในระดับที่ดีถือเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมคือเมื่อ $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA และ SRMR ต่ำกว่า 0.08 และ CFI และ TLI ≥ 0.90 และผลการทดสอบ CFA แสดงให้เห็นว่ามีดัชนีความเหมาะสมที่ดี: $\chi^2 = 3219.790$, $df = 1606$, $p < 0.001$, $\chi^2/df = 2.004$, CFI = 0.914, TLI = 0.908 และ RMSEA = 0.050 (ช่วงความเชื่อมั่น 90%: 0.048 ถึง 0.053), SRMR = 0.049 ปัจจัยทั้งหมดมีค่าเกินเกณฑ์ที่แนะนำที่ $\lambda > 0.50$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายการมีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์แบบจำลองปัจจัยห้าลำดับที่สองแสดงให้เห็นว่ามีดัชนีความเหมาะสมที่ดี: $\chi^2 = 3263.701$, $df = 1619$, $p < 0.001$, $\chi^2/df = 2.015$, CFI = 0.912, TLI = 0.907 และ RMSEA = 0.050 (ช่วงความเชื่อมั่น 90%: 0.048 ถึง 0.053), SRMR = 0.051 ค่าโหลดปัจจัยมาตรฐานของรายการ (λ) ของแบบจำลองที่สองเกินเกณฑ์ที่แนะนำ (> 0.40) ซึ่งบ่งชี้ว่าแต่ละรายการมีส่วนสำคัญต่อโครงสร้างที่วัดได้ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพดังรายละเอียดภาพที่ 4.1 และ 4.2

สำหรับบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.00 อายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี ร้อยละ 50.00 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 50.00 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 ร้อยละ 35.00 ส่วนบัณฑิตทำงานส่วนตัว ร้อยละ 50.00 และขณะนี้ทำงานอยู่ในตำแหน่ง อื่นๆ ทั่วไป ร้อยละ 50.00 โดยที่ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะ 1) ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ร้อยละ 80.00 2) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้ ร้อยละ 50

2. ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรีวิทยาลัย อยู่ในระดับความต้องการมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30

รองลงมาคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .116 และค่า Sig. = .950 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .101 และค่า Sig. = .958 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า อายุที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

ผลการวิจัยเชิงเนื้อหา

1. หลักสูตรของสถาบันมีคุณภาพเทียบเท่ากับสถาบันอื่นๆ สามารถช่วยสร้างอนาคตของนักศึกษาผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาต่อ

2. วิชาสังคมศึกษาดี ช่วยให้ชุมชนสังคมในเด็กได้เรียนรู้เท่าทันเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ

3. คณะศึกษาศาสตร์เป็นวิชาสังคมที่น่าสนใจใช้กับตัวเองและการสอนผู้อื่น ให้ทราบถึงอดีตและอยู่กับปัจจุบันอย่างทันโลกที่ก้าวไปข้างหน้าและอยู่บนพื้นฐานของสังคม

4. อยากให้ห้องเรียนมีเครื่องปรับอากาศทุกๆ ห้อง

5. หลักสูตรนี้ถือว่าค่อนข้างดี เป็นหลักสูตรที่ดีและน่าเรียน

6. อยากให้หลักสูตรลงละเอียดลึกในการสอนสังคม เช่น ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

7. เจาะลึกถึงรายละเอียดเนื้อหาและสอนให้เกี่ยวกับไปใช้ชีวิตจริงของการเป็นครูว่าเหมาะสมตรงกับที่จะไปสอนหรือไม่

8. หลักสูตรควรมีการจัดลำดับของการเรียนรู้ให้ทันต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

สำหรับอาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง ร้อยละ 53.30 อายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี ร้อยละ 60.00 ระดับการศึกษาปริญญาและปริญญาโท ร้อยละ 40.00 ทำงานเป็นข้าราชการครู ร้อยละ 53.30 โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะ 1) ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ร้อยละ 66.70 2) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน และต้องการทำงานในสายงานของสาขาวิชานี้ ร้อยละ 40.00

2. ระดับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มีความต้องการ

อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมาคือด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 รองลงมาคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนด้านที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ/สถานภาพแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = .439 และค่า Sig. = .730 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า เพศ/สถานภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า F-test = 2.633 และค่า Sig. = .102 ซึ่งค่า Sig. มีค่ามากกว่า 0.05) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสรุปได้ว่า อายุภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลกับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 4) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ด้านการพัฒนานักศึกษา 7) ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล AI และ นวัตกรรม และ 8) ด้านความต้องการในการเรียน (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา) โดยระดับความต้องการหลักสูตรทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน รวมถึงบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษา มีความต้องการที่อยู่ในระดับมาก

2. ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมและ AI มีความต้องการอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด สอดคล้องกับ พระมหาโกศล มาติ (2567) กล่าวถึงครูสอนสังคมศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีการสร้างและบูรณาการความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้ศึกษามานั้นเข้ากับผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างลงตัว อันได้แก่การบูรณาการความรู้ มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์สังคมยุคใหม่มีสื่อที่หลากหลายและมาในหลายรูปแบบครูสอนสังคมศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่พร้อมชี้แนะข้อดีข้อเสียของเทคโนโลยีให้กับผู้เรียนและสังคมเพราะในสื่อต่างๆ ในยุคดิจิทัลมีทั้งข้อดีและข้อเสีย เพื่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเข้าใจและพัฒนาองค์ความรู้อย่างชาญฉลาด และสอดคล้องกับ สุจิตตรา สะตุ และ อำนวยพร โสมจุมจัง (2568) ได้ศึกษานวัตกรรมการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษายุคใหม่ ซึ่งครูควรมีบทบาทและลักษณะการสอนที่หลากหลาย ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน โดยนำสื่อ

ดิจิทัล เครื่องมือออนไลน์ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาใช้เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การผสมผสานเนื้อหาจากหลายวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงของความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ 3) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปรับวิธีการสอนตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน 4) การจัดการเรียนรู้เชิงโครงการ ให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการทำโครงการจริง ซึ่งช่วยฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการแก้ปัญหา 5) การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการสอน นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการมีสติสัมปชัญญะในกระบวนการเรียนรู้

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลักษณ์ สอดคล้องกับพิชญา ติมี และเอี่ยมพร หลินเจริญ, 2560 (บทคัดย่อ) การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในด้านความรู้ (Knowledge) เพื่อความเข้าใจการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง การนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในด้านการสอนสังคมศึกษา

4. ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลักษณ์ สอดคล้องกับ อธิยา เม็ดโธสง (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู โดยงานวิจัยนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ (1) พัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษา และ (2) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีวิทยาการสอนสังคมศึกษา ภาคการศึกษา 2/2565 จำนวน 55 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม (2) แบบประเมินทักษะทางสังคม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ dependent ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนตาม IPPR Model คือ ขั้นเตรียมการและสร้างปฏิสัมพันธ์ ขั้นปฏิบัติงานร่วมกัน และขั้นสะท้อนผลการเรียนรู้ (4) สื่อการเรียนรู้ และ (5) การวัดและประเมินผล สำหรับผลการประเมิน พบว่า นักศึกษามีคะแนนทักษะทางสังคมหลังเรียน ($\bar{x}=88.40$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=77.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.62)

5. ด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ สอดคล้องกับ ณทิพรดา ไชยศิลป์ (2568) ได้ศึกษาการบูรณาการพุทธศาสตร์กับการสอนสังคมศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์บทบาทของครูสังคมในการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูสังคมสามารถนำหลักพุทธธรรมสำคัญมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ หลักพรหมวิหาร 4 หลักอิทธิบาท 4 และหลักไตรสิกขา ผ่านการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้กรณีศึกษา การทำโครงการคุณธรรม และการฝึกปฏิบัติธรรม บทความนี้นำเสนอ “โมเดลการบูรณาการพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคม” ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ 1) หลักหลักธรรมพื้นฐาน 2) หลักการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการประเมินตามแนวพุทธ สรุปการใช้โมเดลการบูรณาการพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคม ทำให้การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดสังคมที่สงบสุขตามแนวทางของพุทธศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ พระสุวรรณ สุเมธบุญโญ (ข้าโพธิ์ทัย) (2563) แนวทางการเรียนการสอนสังคมศึกษาสำหรับครู 4.0 จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในด้านสังคม ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านกระบวนการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมในสมัยปัจจุบัน โดยมีแนวทางการเรียนการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษา ซึ่งธรรมชาติของเนื้อหาสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษานั้นมีความหลากหลาย ครอบคลุมถึงแขนงวิชาต่าง ๆ ในสาขาเช่น ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์

6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ สอดคล้องกับ Chan and Sung (2025) กล่าวถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลักสูตรอุดมศึกษา บทความนี้รายงานผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่สำรวจการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือดิจิทัลผ่านการทำโครงการวิจัยดิจิทัลแบบรายวิชา โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยการศึกษากรอบทักษะดิจิทัลและงานประเมินผล รวมถึงการผลิตเว็บไซต์และวิดีโอ โครงการวิจัยนี้ได้รับการออกแบบให้รวมอยู่ในหลักสูตรสังคมศาสตรบัณฑิตสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในฮ่องกง นักศึกษา 57 คนเข้าร่วมโครงการกลุ่มซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร และเขียนเรียงความสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ มีการวิเคราะห์เชิงหัวข้อแบบสะท้อนกลับเพื่อวิเคราะห์คำตอบของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือดิจิทัลในด้านต่างๆ ได้แก่ การรู้หนังสือแบบแยกสาขา การรู้หนังสือด้านสารสนเทศ การรู้หนังสือด้านการผลิตซ้ำ การรู้หนังสือด้านภาพถ่ายและภาพ การรู้หนังสือด้านสังคมและอารมณ์ และความรู้ทางเทคนิค ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีในโครงการนี้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านดิจิทัล แม้ว่าลักษณะและข้อกำหนดของงานประเมินผลอาจมีข้อจำกัดในการพัฒนาความรู้ด้านภาพถ่ายและภาพ แต่ก็มีรายงานประสบการณ์เชิงบวกเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านออกเขียนได้อื่นๆ ของนักศึกษา ขอแนะนำให้งานประเมินผลที่ใช้เทคโนโลยีและการค้นพบที่คล้ายคลึงกันนี้ไปใช้ในหลักสูตรปัจจุบันของภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม

การพัฒนาความรู้ด้านภาพถ่ายและภาพให้แก่นักศึกษา อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้กราฟิกประกอบการเรียนมากขึ้น

7. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับ Adarkwah (2025) ได้ศึกษาผู้เรียนผู้ใหญ่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในยุคดิจิทัลที่ GenAI แทรกซึมอยู่ GenAI-ALE พิจารณาหลักการสำคัญแปด (8) ประการ แบ่งออกเป็นสองหัวข้อหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านสถาบัน (การออกแบบหลักสูตร GenAI, การแบ่งแยก GenAI, นโยบาย GenAI, จริยธรรม GenAI) และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (การศึกษาแบบเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของ GenAI, ความรู้ความเข้าใจ GenAI, ความสนใจ GenAI และการเรียนรู้เสมือนจริงของ GenAI) แบบจำลองการศึกษาแบบเน้นมนุษย์ของ Malcolm Knowles ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างบริบทสำหรับการบูรณาการ GenAI เข้ากับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การนำกรอบแนวคิดนี้ไปใช้ในบริบทของโลกแห่งความเป็นจริงประกอบด้วยขั้นตอนเชิงระบบแบบวนซ้ำสี่ขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้และการรับรู้เบื้องต้น ความพร้อมของ GenAI การประเมิน และผลลัพธ์ การคิดรูปแบบการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แบบใหม่ในการปฏิบัติ GenAI เรียกร้องให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบการศึกษาที่ผสมรวมระหว่างมนุษย์ (ผู้เรียนผู้ใหญ่) และ GenAI

8. ด้านการพัฒนา นักศึกษา อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับ อำนาจพร โสมจุมจิง และ สุจิตตรา สะดู่ (2568) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ (1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ (2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับครูสังคมศึกษา งานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรสังคมศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น 9 คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมทักษะสำคัญ ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา 1) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ความรู้และทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี 4) ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม 5) การบริหารจัดการตนเองและการทำงานอย่างอิสระ 6) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 7) ทักษะเหล่านี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในโลกยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม ส่วนแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาที่เสนอประกอบด้วยข้อเสนอจากอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการอิสระ ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูสามารถปรับใช้วิธีการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทั้ง 7 ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ด้านความต้องการในการเรียน อยู่ในระดับความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สอดคล้องกับ ศรีสุตา พัฒจันทร์ และคณะ (2567) ได้ศึกษาความต้องการต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ด้านลักษณะของหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความสามารถของนักศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิต ท างานร่วมกับบุคคล อื่น คิวเคาระห์และแก้ปัญหา ปรับตัวต่อสถานการณ์โลก ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของ ตลาดแรงงาน ทักษะการสื่อสาร บริหารชั้นเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะใน ศตวรรษที่ 21

10. จากการวิเคราะห์ CFA โดยนำข้อมูลจากนักเรียน 400 คนมาทำการวิเคราะห์ สามารถ สรุปผลการวิเคราะห์โดยได้ค่าไคสแควร์ (χ^2/df), ค่าความคลาดเคลื่อนรากที่สองเฉลี่ยของการ ประมาณค่า (RMSEA), ค่าเศษเหลือรากที่สองเฉลี่ยมาตรฐาน (SRMR), ดัชนีทักเกอร์-ลูอิส (TLI) และ ดัชนีเปรียบเทียบความพอดี (CFI) ของแบบจำลองอยู่ในระดับที่ดีถือเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมคือ เมื่อ $\chi^2/df \leq 3$, RMSEA และ SRMR ต่ำกว่า 0.08 และ CFI และ TLI ≥ 0.90

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การพัฒนาหลักสูตร

1. นำผลการวิจัยไปปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน โรงเรียนต้นสังกัด และตลาดแรงงาน

2. ปรับปรุงรายวิชาและเนื้อหาการเรียนการสอนให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการสอดแทรกประเด็นสังคมร่วม สมัย

การจัดการเรียนการสอน

1. ส่งเสริมทักษะวิชาชีพครู ทั้งด้านความรู้ ทักษะการสอน การวัดและประเมินผล และ จริยธรรมวิชาชีพ

2. สร้างโอกาสในการฝึกประสบการณ์จริงมากขึ้น เช่น ฝึกสอนแบบ Micro-teaching และ ฝึกสอนภาคสนามในโรงเรียนเครือข่าย

การวางแผนเชิงนโยบายของวิทยาลัย

1. ใช้ข้อมูลวิจัยเป็นฐานในการวางแผนเปิด/ปิดรายวิชา การบริหารบุคลากร และการ พัฒนาคุณภาพนักศึกษา

2. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันของวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงกว้างขึ้น เช่น ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษย์เก่า และนักเรียนมัธยมที่จะเป็นผู้เรียนในอนาคต

2. วิเคราะห์เชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการ สนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งกว่าแบบสอบถาม

3. ศึกษาความต้องการด้านทักษะเฉพาะ เช่น การใช้สื่อดิจิทัล การจัดการเรียนรู้แบบบูรณา การ หรือการวิจัยในชั้นเรียน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

1. หนังสือทั่วไป

กาญจนา คุณารักษ์. (2540). หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรพระราชวังสนามจันทร์.

จรีพร ศรีทอง. (2557). การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อึ้ง อึ้ง. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

อึ้ง อึ้ง. (2530). ทฤษฎีหลักสูตร (ภาค 2). กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์เสริมกรุงเทพ.

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2541). เทคนิคและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

สังข์ อุทรานันท์. (2527). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์.

สังข์ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ดูแลเด็กในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกวัยเตาะแตะในสถานรับเลี้ยงเด็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

คมศร วงษ์รักษา. (2540). การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับ ความสำคัญโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

เดชวุฒิ พสุธาตระกูล (2557) ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเรือนจำกลางชลบุรี. (งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฉันทยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2559). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญญา เปงยาวงษ์. (2565). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. สารนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- นงนุช โกสิยรัตน์. (2553). การศึกษาความต้องการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค ในร้านเพื่อสุขภาพ แขวงศิริราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ธิตี พึ่งเพียร. (2554). ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- พรพิมล คงนิม. (2554). การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของลูกค้าที่ได้รับบริการจากบริษัท เอ็ม. เอช. อี ดีแมก (ที) จำกัด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด สวนศรีและปราจิต ทิพย์โอสถ. (2556). ความต้องการออกกำลังกายของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สร้อยญา สุขเพิ่ม. (2556). ความต้องการของนิสิตต่อการบริการด้านหอพักนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร. (กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร).

3. วารสารวิชาการ

- เจษฎาภรณ์ รันศรี, นัชชา อุเงิน, และ อมรรัตน์ ซอประพันธ์. (2567). การพัฒนานวัตกรรมทางการสอนสังคมศึกษาเพื่อนักศึกษาวิชาชีพครูยุคดิจิทัล. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามปีที่ 21(3). 3-13.
- ฉวีระ หัตถ์. (2022). การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการวัดและประเมินผลสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในระดับอาชีวศึกษาผ่านระบบออนไลน์มัลติแพลตฟอร์ม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 41(2), 20-30.
- ณ ทิพรดา ไชยศิลป์. (2568). ครูสังคมกับพุทธศาสตร์ วารสารสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. 6(1),173-185.
- ทรงเกียรติ เถนว่อง, สุภาพร เทียมบุญประเสริฐ, เกียรติยศกุล เดชชัยชาญ. (2021). การสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการ ประเมิน. วารสารกาวิวัฒน์ การศึกษา. 8(3), 132-144.
- พิชญา ติมิ และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2560). การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมของผู้เรียน ตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสาร การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 10(2), 139-153.

- พระครูสมุห์หัตถพร ปิยธมโม. (2564). การพัฒนาทักษะการสอนของครูสอนสังคมศึกษาตามหลักปฏิสัมพันธ์ ๔ ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 8(1). 1-14.
- พระมหาโกศล มาตี. (2567). การเรียนการสอนสังคมศึกษาในยุคดิจิทัลของครูสอนสังคมศึกษา. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย. 6(6), 1709-1716.
- พระสุวรรณ สุเมธปุณฺโญ (ข้าโพธิ์ทัย). (2563). แนวทางการสอนสังคมศึกษาสำหรับครูในไทยแลนด์ 4.0. วารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 1(1), 21-30.
- บำเพ็ญ หนูกลับ, สุรชัย มีชาญ, สุพร เข้มเฮง. (2017). ความต้องการจำเป็นและรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินตามสภาพจริงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*. 17(1), 62-71.
- เมษา นวลศรี. (2021). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(6), 34-51.
- ศรีสุดา พัฒจันทร์, นัฐยา บุญกองแสน, ประเสริฐ เรือนนภาร, ศิริพร พึ่งเพ็ชร, และ ชิตพล ดีขุนทด. (2024). การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่นครชัยบุรินทร์. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 6(1), 202-216.
- สุจิตตรา สะดู่ และ อำนวยพร โหมจุมจัง. (2568). นวัตกรรมการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษายุคใหม่. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 10(1). 3113-3121.
- สิริพร บุญญานันต์. (2529). การวิจัยหลักสูตร. *วารสารวิธีวิทยาวิจัย*. 1(3), 5-17.
- อัยยา เมดิไฮสง. (2566). การพัฒนารูปแบบการสอนสังคมศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักศึกษาครู. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 33(2). 95-107.
- อำนวยการ โหมจุมจัง และ สุจิตตรา สะดู่. (2568). แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 10(1). 1653-1664.

4. รายงานผลการวิจัย

- ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย. (2540) การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่ต่างกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดียว (รายงานผลงานวิจัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:กรุงเทพฯ. DOI : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/CU.the.1997.1

5. การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต

วิบูลย์ จุง. (2558). ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ. [เว็บไซต์บล็อก]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2559. จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=wbj&month=07-12-2007&group=29&gblog=3>

ภาษาอังกฤษ

- Adarkwah, M. A. (2025). GenAI-infused adult learning in the digital era: a conceptual framework for higher education. *Adult Learning*, 36(3), 149-161. <https://doi.org/10.1177/10451595241271161>
- AUNQA. (2020). *Guide to AUN-QA assessment at programme level version 4.0*. ASEAN university network.
- Bosin, M. R. (1992). Priority setting in government: Beyond the magic bullet. *Evaluation and Program Planning*, 15(1), 33-43. [https://doi.org/10.1016/0149-7189\(92\)90058-3](https://doi.org/10.1016/0149-7189(92)90058-3)
- Chan, A. Y. W., & Sung, C. C. M. (2025). Enhancing students' digital literacy skills through their technology use in a course-based research project: a Hong Kong case study. *Asia Pacific Education Review*. <https://doi.org/10.1007/s12564-025-10038-1>
- Greene, C., Zugelder, B. S., Warren, L. L., & L'Esperance, M. (2020). What factors influence motivation for graduate education? . *Critical Questions in Education*, 11(1), 21-37.
- Hafina, A., Rusmana, N., Hamzah, R. M., Irawan, T., & Mulyati, S. (2024). Developing a model for life skills training through the enhancement of academic, personal, social, and career competencies for middle school students. *Journal of Education and e-Learning Research*, 11, 481-489. <https://doi.org/10.20448/jeelr.v11i3.5847>
- Knowles, M., Holton III, E., & Swanson, R. (1998). *The adult learner: The definitive classic in adult education and human resource development*.
- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Prentice Hall/Cambridge.
- Maslow, A. H. (1962). *Toward a psychology of being*. Harper & Row Publishers. <https://doi.org/https://doi.org/10.1037/10793-000>
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality*.
- Smith, A. (1982). *The theory of moral sentiments*. Indianapolis. Liberty Fund. <https://doi.org/10.1093/oseo/instance.00042831>

- Suarez, T. M. (1990). *Needs assessment studies*. In H. J. Walberg, & G.D. Haertel (Eds.). *The international encyclopedia of educational evaluation* Pergamon Press.
- Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Sage Publications.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม 1

เรื่อง ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย สำหรับบัณฑิตที่กำลังศึกษาและผู้ที่สำเร็จการศึกษา

แบบสอบถามแบบเจาะลึกนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นความต้องการของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาบัณฑิตเถรวิทยาลัย การตอบแบบสอบถามของท่านเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะบุคคล การนำเสนอผลการวิจัยจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรฯ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความจริง

1. เพศ/สถานะ () พระ/สามเณร () แม่ชี () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา/บัณฑิต

() นักศึกษาปี 1	() นักศึกษาปี 2	() นักศึกษาปี 3
() นักศึกษาปี 4	() มากกว่าชั้นปีที่ 4	() บัณฑิต
4. เกรดเฉลี่ยสะสม
.....
5. สถานภาพการทำงาน (ตอบเฉพาะบัณฑิต)

() รับราชการ	() รัฐวิสาหกิจ	() เอกชน
() ทำงานส่วนตัว	() ไม่ได้ทำงาน	() อื่น ๆ โปรดระบุ...
6. ขณะนี้ทำงานอยู่ในตำแหน่ง (ตอบเฉพาะบัณฑิต).....
7. ท่านคิดว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา	() ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
() ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน	() ชื่อเสียงของหลักสูตร
() ชื่อเสียงอาจารย์ผู้สอน	() ชอบเรียน หลักสูตรนี้
() ผู้ปกครองต้องการให้เรียน	() ต้องการงานในสายงานของสาขาวิชานี้
() ไม่ควรเปิดหลักสูตรนี้ เนื่องจาก.....	
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความต้องการในความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
สังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงความต้องการของท่านที่มีต่อ
หลักสูตร ศึกษา

ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

5 หมายถึง ตรงความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง ตรงความต้องการมาก

3 หมายถึง ตรงความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ตรงความต้องการน้อย

1 หมายถึง ตรงความต้องการน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา					
1	หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน					
2	หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของนักศึกษา					
3	โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมกับการเรียน					
4	หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลายและมีความเหมาะสมต่อวิชาชีพครู					
5	รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ					
6	รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้					
7	หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้ใช้บัณฑิต					
8	หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้นักศึกษาจบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด เช่นมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง มีระบบการให้คำปรึกษาทั้งการเรียนการใช้ชีวิตการปรับตัว เพื่อให้ นักศึกษาสำเร็จตามแผนที่กำหนด					
9	หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนางานในวิชาชีพครู					
	ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1	ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอน					
2	การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และสอดคล้องกับนโยบายด้าน การศึกษา					
3	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
4	ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
5	การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้อยากเรียนรู้					
6	คุณค่าของชิ้นงาน/ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
7	การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์					
8	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือชิ้นงานที่เป็นประโยชน์					

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
10	มีความอิสระในการจัดตารางเรียนเองภายใต้โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด					
11	ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
12	การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส					
	ด้านอาจารย์ผู้สอน					
1	เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ					
2	มีคุณวุฒิตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน					
3	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี					
4	มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม					
5	สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ					
6	การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่างเหมาะสม					
7	มีความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็น อาจารย์					
	ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้					
1	ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
2	สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ					
3	ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการทำงาน					
4	หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และทันสมัย					
5	สื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ความทันสมัย					
6	มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา					
7	สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวมของมหาวิทยาลัย					
8	มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย					
	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1	มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา					
2	มีการจัดหาที่พักให้แก่ศึกษาเพียงพอกับความต้องการ					
3	มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย					
4	สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย					
5	มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและทันสมัย					
6	Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่ นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย					
7	มีร้านค้า/ร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่าง เพียงพอ					
	ด้านการพัฒนานักศึกษา					
1	มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมมะ ค่ายคุณธรรม					
2	มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ					
3	มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา					

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
4	มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้งชมรม ห้องชมรม งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม					
5	มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต					
	ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล AI และ นวัตกรรม					
1	การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อมอินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน					
2	การเรียนการสอน ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน					
3	สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครูและนักเรียน					
4	การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล					
5	การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน					

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม 2

เรื่อง ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย สำหรับอาจารย์ผู้สอนและครูในโรงเรียน

แบบสอบถามแบบเจาะลึกนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นความต้องการของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา การตอบแบบสอบถามของท่านเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะบุคคล การนำเสนอผลการวิจัยจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรฯ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความจริง

1. เพศ/สถานะ () พระสงฆ์ () แม่ชี () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษาของท่าน.....
5. สถานภาพการทำงาน () รับราชการครู () สอนที่วิทยาลัย () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. ท่านคิดว่าควรเปิดหลักสูตรนี้เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา	() ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
() ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน	() ชื่อเสียงของหลักสูตร
() ชื่อเสียงอาจารย์ผู้สอน	() ชอบเรียนหลักสูตรนี้
() ผู้ปกครองต้องการให้เรียน	() ต้องการงานในสายงานของสาขาวิชานี้
() ไม่ควรเปิดหลักสูตรนี้ เนื่องจาก.....	
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความต้องการในต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
ของ มหาวิทยาลัยเกรียววิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ความต้องการของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา

การสอนสังคมศึกษาของ มหาวิทยาลัยเกรียววิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

5 หมายถึง ตรงความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง ตรงความต้องการมาก

3 หมายถึง ตรงความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ตรงความต้องการน้อย

1 หมายถึง ตรงความต้องการน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา						
1	หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและ ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน					
2	หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในยุคปัจจุบัน					
3	โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรมีความเหมาะสมกับการเรียน					
4	หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย และมีความเหมาะสมต่อวิชาชีพครู					
5	รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ					
6	รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและ นำไปใช้ในชีวิตรจริงได้					
7	หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือ ผู้ใช้บัณฑิต					
8	หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้ นักศึกษาจบได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด เช่นมีการกำกับ กำ ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีระบบการให้คำปรึกษาทั้งการเรียนการใช้ชีวิตการปรับตัว เพื่อให้ นักศึกษาสำเร็จตามแผนที่กำหนด					
9	หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอด เพื่อพัฒนางานในวิชาชีพครู					
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอน					
2	การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน และสอดคล้องกับนโยบายด้าน การศึกษา					
3	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่าง สร้างสรรค์					
4	ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
5	การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นใ้เอยาก เรียนรู้					
6	คุณค่าของชิ้นงาน/ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมการเรียนรู้สร้างสรรค์					
7	การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิด สร้างสรรค์					
8	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลผลิตภาพหรือ ชิ้นงานที่เป็นประโยชน์					
10	มีความอิสระในการจัดตารางเรียนเองภายใต้ โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด					
11	ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับ เนื้อหารายวิชา					

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
12	การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส					
ด้านอาจารย์ผู้สอน						
1	เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ					
2	มีคุณวุฒิตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน					
3	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้					
4	มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม					
5	สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ					
6	การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่างเหมาะสม					
7	มีความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็น อาจารย์					
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
1	ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียน การสอน					
2	สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่ เหมาะสมและเพียงพอ					
3	ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัย และเพียงพอต่อการทำงาน					
4	หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่ เพียงพอ และทันสมัย					
5	สื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ความทันสมัย					
6	มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา					
7	สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวม ของมหาวิทยาลัย					
8	มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
1	มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา					
2	มีการจัดหาหอพักให้แก่นักศึกษาเพียงพอกับความ ต้องการ					
3	มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย					
4	สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย					
5	มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและทันสมัย					
6	Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่ นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย					
7	มีร้านค้า/ร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่าง เพียงพอ					
ด้านการพัฒนานักศึกษา						
1	มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมมะ ค่ายคุณธรรม					
2	มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ					
3	มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา					
4	มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้ง ชมรม ห้องชมรม งบประมาณสนับสนุน กิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม					
5	มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต					
ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล AI และ นวัตกรรม						
1	การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อม อินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน					

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
2	การเรียนการสอน ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน					
3	สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครู และนักเรียน					
4	การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล					
5	การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน					

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบสอบถาม 3

เรื่อง ประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แบบสอบถามแบบเจาะลึกนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นความต้องการของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา การตอบแบบสอบถามของท่านเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะบุคคล การนำเสนอผลการวิจัยจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรฯ ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความจริง

1. เพศ/สถานะ () พระสงฆ์ () สามเณร () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
3. ชั้นมัธยมศึกษาที่
5. เกรดเฉลี่ย.....
6. โรงเรียนที่ท่านศึกษา
7. สาขาวิชาที่ศึกษา.....

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงตามความต้องการของท่านที่มีต่อหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย/วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

- 5 หมายถึง ตรงความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงความต้องการมาก
- 3 หมายถึง ตรงความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง ตรงความต้องการน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
ความต้องการในการเรียน						
1	นักเรียนต้องการเป็นครูสอนสังคม					
2	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมกับวิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา					
3	นักเรียนต้องการให้หลักสูตรเน้นการสอนสังคมและบูรณาการกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี AI เป็นต้น					
4	นักเรียนชอบหลักสูตรที่ให้โอกาสฝึกฝนทักษะด้านการสอนทุกชั้นปี					
5	นักเรียนต้องการให้หลักสูตรเน้นการสอบบรรจุเป็นครูสอนสังคมให้ได้					
6	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมร่วมกับนักศึกษาต่างชาติ					
7	นักเรียนต้องการเรียนหลักสูตรการสอนสังคมเน้นกิจกรรมการพัฒนาจิตวิญญาณของครู					
ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา						
1	หลักสูตรที่เข้าศึกษามีเนื้อหาวิชาเหมาะสมและ ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน					
2	หลักสูตรมีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของ นักศึกษา					
3	โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตตลอด หลักสูตรมีความเหมาะสม					
4	หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกอย่างหลากหลาย					
5	รายวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยและน่าสนใจ					
6	รายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้					
7	หลักสูตรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกหรือ ผู้ใช้บัณฑิต					
8	หลักสูตรมีแผนกลยุทธ์จะช่วยให้นักศึกษาจบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด					
9	หลังจากสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนางานในอาชีพ					
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
2	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
3	ความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
4	การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้อยากเรียนรู้					
5	ต้องการการเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
6	การส่งเสริมให้เกิดความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์					
7	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภาพหรือชิ้นงานที่เป็นประโยชน์					
9	มีความอิสระในการจัดตารางเรียนเองภายใต้ โครงสร้างรายวิชาที่กำหนด					
10	ผู้สอนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
11	การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส					
ด้านอาจารย์ผู้สอน						
1	เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ					
2	มีคุณวุฒิตรงหรือสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน					
3	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการได้ดี					
4	มีเกณฑ์และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยุติธรรม					
5	สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักศึกษาได้เข้าใจ					
6	การมอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าอย่าง เหมาะสม					

ข้อ	รายการ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
7	ความรัก เมตตาต่อศิษย์ และมีจรรยาบรรณความเป็น อาจารย์					
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
1	ห้องเรียนมีสภาพและขนาดที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
2	สถานที่ทำงานนอกเวลาเรียนสำหรับนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ					
3	ห้องปฏิบัติการ/เครื่องคอมพิวเตอร์/มีความทันสมัย และเพียงพอต่อการทำงาน					
4	หนังสือ/ตำรา/เอกสาร/สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และทันสมัย					
5	สื่อการสอน/เทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการเรียนที่ความทันสมัย					
6	มีทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา					
7	สภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศโดยรวมของมหาวิทยาลัย					
8	มี Wifi ครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัย					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
1	มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลให้แก่นักศึกษา					
2	มีการจัดหาหอพักให้แก่นักศึกษาเพียงพอกับความ ต้องการ					
3	มีการส่งเสริมด้านกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย					
4	สถานที่ติดต่อประสานงานมีความสะดวกสบาย					
5	มีข่าวสารประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและทันสมัย					
6	Website มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีข้อมูลที่ นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่าย					
7	มีร้านค้า/โรงอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ให้บริการอย่าง เพียงพอ					
ด้านการพัฒนานักศึกษา						
1	มีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายธรรมมะ ค่ายคุณธรรม					
2	มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ					
3	มีการพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา					
4	มีการส่งเสริมกิจกรรมของนักศึกษา เช่น การก่อตั้งชมรม ห้องชมรม งบประมาณกิจกรรม และด้านจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือ/ทำประโยชน์ให้สังคม					
5	มีการพัฒนาทักษะด้านอาชีพแก่นิสิต					
ด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI						
1	การเรียนการสอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกดิจิทัล (คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป/แท็บเล็ตพร้อม อินเทอร์เน็ต) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน					
2	การเรียนการสอน ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพส่วนตัวของนักเรียน					
3	สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการที่รองรับการรู้หนังสือดิจิทัล AI ของครู และนักเรียน					
4	การเรียนการสอนได้ให้นักเรียนสำรวจ สร้างสรรค์ และเล่นกับสื่อดิจิทัล					
5	การเรียนการสอนได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และ AI ให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการทำงาน					

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การประเมินความต้องการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจากความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรฯ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ทั่วไป

1. สำหรับบรรพชิต ชื่อ..... ฉายา.....
นามสกุล..... พรรษา..... อายุ..... ปี
สังกัด..... สมณศักดิ์..... ตำแหน่ง.....
..... การศึกษาทางธรรม น.ธ..... ป.ธ.....
การศึกษาทางโลก ที่อยู่ปัจจุบัน.....
..... เบอร์โทรศัพท์.....
2. สำหรับฆราวาส ชื่อ..... นามสกุล..... อายุ.....
ระดับการศึกษา..... อาชีพ..... ที่อยู่
ปัจจุบัน.....
เบอร์โทรศัพท์.....

ตอนที่ 2 แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อใช้ในการวิจัย

1. ท่านคิดว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของมหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย มีความสำคัญ อย่างไร
2. ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ยุคสมัยปัจจุบัน และตลาดแรงงานหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาของด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา อย่างไร
4. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างไร
5. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน อย่างไร

6. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ด้าน
สิ่งสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างไร

7. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ด้าน
การวัดและประเมินผล อย่างไร

8. ท่านมีความคาดหวังต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ด้าน
การพัฒนานิสิต อย่างไร

9. ในมุมมองของท่านควรดำเนินการจัดการหลักสูตรอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน และ
นโยบายของมหาวิทยาลัย

10. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการหลักสูตร มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวเบญญาภา เพิ่มบุญ
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน พระพุทธศาสนา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2559	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2563	พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2561	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามและเร่งรัดหนี้สิน บริษัทไทยพาณิชย์พลัส
พ.ศ. 2563	เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2564	อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน พระพุทธศาสนา
ผลงานทางวิชาการ	
ชื่อบทความ	สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
ปีที่ตีพิมพ์	พ.ศ. 2564
ชื่อบทความ	The Use of Task-Based Learning on Dhamma to Develop Students' English Reading Comprehension at Mahapajapati Buddhist College (MBC)
ปีที่ตีพิมพ์	พ.ศ. 2566
ผลงานวิจัย	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา สำนักงานบริหารมหาปชาบดีเถรี วิทยาลัยฯ 95 หมู่ 7 ตำบลภูหลวง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา 30150